

บันทึกท้ายพระราชบัญญัติ

พระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง (ฉบับที่ ๑๑) พ.ศ. ๒๕๖๑

ความเป็นมา

เนื่องจากพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง พ.ศ. ๒๕๔๒ เป็นฉบับแรก ของเรื่องนี้ที่ใช้บังคับอยู่ในปัจจุบันตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๔๐ ที่กำหนดให้ จัดตั้งศาลปกครองขึ้น และต้องมีหน่วยงานธุรการของศาลปกครองที่เป็นอิสระ เมื่อมีพระราชบัญญัติเรื่องนี้ ขึ้นมาใช้บังคับ จากนั้นต่อมาได้มีการแก้ไขเพิ่มเติมอีกจำนวน ๕ ฉบับ สำคัญในการแก้ไขคือ แก้ไขบัญชี อัตราเงินเดือนและเงินประจำตำแหน่งเพื่อให้เหมาะสมกับภาวะเศรษฐกิจที่เปลี่ยนแปลงไป กำหนดให้ ศาลปกครองมีอำนาจพิจารณาอนุญาตการขอยกเว้นค่าธรรมเนียมศาล รวมถึงกำหนดอัตราค่าธรรมเนียมศาล ในการฟ้องคดีปกครองให้สอดคล้อง แก้ไขระยะเวลาฟ้องคดีให้ยาวขึ้น และนิยามความหมายของคำว่า “ประโยชน์แก่ส่วนรวม” นอกจากนี้ ได้เพิ่มอำนาจในการจัดตั้งแผนกหรือหน่วยงานที่เรียกชื่ออย่างอื่น ในศาลปกครองสูงสุด หรือศาลปกครองชั้นต้น และกำหนดตำแหน่งตุลาการศาลปกครองที่เรียกชื่ออย่างอื่น รวมทั้งแก้ไขบทบัญญัติเกี่ยวกับการกำหนดจำนวนตุลาการศาลปกครองให้สอดคล้องกับหลักการและ บทบัญญัติของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย

สำหรับ พระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง (ฉบับที่ ๙) พ.ศ. ๒๕๖๐ ได้ปรับปรุงบทบัญญัติเกี่ยวกับการแต่งตั้งตุลาการศาลปกครองชั้นต้น การเลื่อนตุลาการศาลปกครองชั้นต้น ดำรงตำแหน่งไม่ต่ำกว่าตุลาการหัวหน้าคณะศาลปกครองชั้นต้นไปดำรงตำแหน่งตุลาการศาลปกครองสูงสุดได้ ถ้าผู้นั้นยินยอม เพื่อคงความต่อเนื่องในการปฏิบัติหน้าที่ที่จำเป็นต่ออาศัยความเชี่ยวชาญและความชำนาญ ในการดำเนินกระบวนการพิจารณาคดีปกครองวาระการดำรง ตำแหน่งประธานศาลปกครองสูงสุดโดยให้มีวาระสี่ปี การดำเนินการทางวินัยแก่ข้าราชการตุลาการศาลปกครองกำหนดให้มีคณะกรรมการบริหารศาลปกครอง มีอำนาจหน้าที่กำกับดูแลการบริหารราชการของศาลปกครอง โดยเฉพาะอย่างยิ่งเรื่องการบริหารงานทั่วไป งบประมาณ การเงิน ทรัพย์สิน และการดำเนินการอื่นของศาลปกครอง รวมทั้งงานธุรการของสำนักงาน ศาลปกครอง ให้เป็นไปตามกฎหมาย ระเบียบ แบบแผน และประเพณีปฏิบัติของทางราชการศาลปกครอง เพื่อให้การบริหารราชการศาลปกครองเป็นไปด้วยความเรียบร้อยยิ่งขึ้น และปรับปรุงองค์ประกอบและ อำนาจหน้าที่ของ ๓ คณะกรรมการข้าราชการฝ่ายศาลปกครองให้เหมาะสมยิ่งขึ้น ตลอดจนกำหนดเรื่อง การดำรงตำแหน่งเลขาธิการสำนักงานศาลปกครองและการดำเนินการทางวินัยแก่เลขาธิการสำนักงาน ศาลปกครอง และฉบับแก้ไขเพิ่มเติมล่าสุดฉบับที่ ๑๑ พ.ศ. ๒๕๖๑

ดังนั้น กฎหมายว่าด้วยการจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครองที่ใช้บังคับอยู่ในปัจจุบัน จึงมีจำนวน ๑๑ ฉบับ ดังนี้

๑. พระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง พ.ศ. ๒๕๔๒

ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๑๑๖ ตอนที่ ๙๔ ก วันที่ ๑๐ ตุลาคม ๒๕๔๒ หน้า ๑

วันเริ่มใช้บังคับ ตั้งแต่วันที่ ๑๑ ตุลาคม ๒๕๔๒ เป็นต้นไป

ผู้รักษาการ ประธานศาลปกครองสูงสุด

เหตุผลในการประกาศใช้

โดยที่รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยได้บัญญัติให้จัดตั้งศาลปกครองขึ้น เพื่อให้มีอำนาจพิจารณาพิพากษาคดีที่มีข้อพิพาททางกฎหมายปกครองระหว่างเอกชนกับหน่วยงานของรัฐหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐ หรือระหว่างหน่วยงานของรัฐหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐด้วยกัน เกี่ยวกับการกระทำหรือการละเว้นการกระทำที่หน่วยงานของรัฐหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐต้องปฏิบัติตามกฎหมาย หรือเนื่องจากการกระทำหรือการละเว้นการกระทำที่หน่วยงานของรัฐหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐต้องรับผิดชอบในการปฏิบัติหน้าที่ตามกฎหมาย ซึ่งตามอำนาจหน้าที่ของศาลปกครองดังกล่าวเป็นเรื่องที่เกี่ยวข้องกับการออกกฎหรือคำสั่งทางปกครอง การกระทำละเมิดในทางปกครอง หรือการทำสัญญาทางปกครอง อันเป็นเรื่องของกฎหมายมหาชน และโดยที่ระบบการพิจารณาและพิพากษาคดีจำเป็นต้องมีกระบวนการเป็นพิเศษต่างจากคดีปกติทั่ว ๆ ไป เพราะผลแห่งคำพิพากษาอาจกระทบถึงการบริหารราชการแผ่นดิน หรือต้องจ่ายเงินภาษีอากรของส่วนรวมเป็นค่าชดเชยหรือค่าเสียหายแก่เอกชน ในขณะที่เดียวกันเอกชนจะอยู่ในฐานะเสียเปรียบที่ไม่อาจทราบข้อมูลจากหน่วยงานของรัฐได้ ในการพิจารณาจึงจำเป็นต้องใช้ระบบไต่สวนเพื่อหาข้อเท็จจริงที่แท้จริง และต้องมีตุลาการที่มีความเชี่ยวชาญเป็นการเฉพาะซึ่งสามารถตรวจสอบได้จากฝ่ายบริหาร ฝ่ายนิติบัญญัติ และประชาชนทั่วไป ซึ่งจะถูกระทบในทางใดทางหนึ่งจากคำพิพากษาของศาลปกครอง รวมทั้งต้องมีหน่วยงานธุรการของศาลปกครองที่เป็นอิสระ ฉะนั้น เพื่อให้เป็นไปตามเจตนารมณ์ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

สรุปสาระสำคัญของพระราชบัญญัติ

พระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง พ.ศ. ๒๕๔๒ แบ่งเนื้อหาเป็น ๕ หมวด มีบทบัญญัติทั้งสิ้น ๑๐๗ มาตรา สาระสำคัญสรุปได้ดังนี้

๑. กำหนดนิยามความหมายของคำว่า “หน่วยงานทางปกครอง” “เจ้าหน้าที่ของรัฐ” “คณะกรรมการวินิจฉัยข้อพิพาท” “ตุลาการศาลปกครอง” “ก.ศป.” “คู่กรณี” “คำฟ้อง” “กฎ” “สัญญาทางปกครอง” ตามความในมาตรา ๓ แห่งพระราชบัญญัตินี้

๒. หมวด ๑ การจัดตั้งและเขตอำนาจศาลปกครอง โดยกำหนดศาลปกครองแบ่งเป็นสองชั้น คือ ศาลปกครองสูงสุด และศาลปกครองชั้นต้น ซึ่งศาลปกครองชั้นต้นได้แก่ ศาลปกครองกลางและศาลปกครองในภูมิภาค และมีการกำหนดเขตอำนาจศาลปกครอง สำหรับศาลปกครองในภูมิภาคได้บัญญัติไว้ในมาตรา ๙๔ ภายใต้บทเฉพาะกาล ซึ่งในวาระแรกให้มี ๑๖ ศาล และเขตอำนาจศาลครอบคลุมรวมจังหวัดใกล้เคียง

๓. หมวด ๒ ตุลาการศาลปกครอง โดยกำหนดตำแหน่งตุลาการศาลปกครอง และกำหนดคุณสมบัติของตุลาการในศาลปกครองไว้ทั้งสองชั้น รวมถึงการพ้นจากตำแหน่งของตุลาการศาลปกครอง

๔. หมวด ๓ คณะกรรมการตุลาการศาลปกครอง (ก.ศป.) เป็นการกำหนดรายละเอียดของ ก.ศป. ให้เป็นไปตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๔๐ มาตรา ๒๗๙ ซึ่งบัญญัติไว้ว่า “มาตรา ๒๗๙ คณะกรรมการตุลาการศาลปกครองประกอบด้วยบุคคล ดังต่อไปนี้

(๑) ประธานศาลปกครองสูงสุดเป็นประธานกรรมการ

(๒) กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิจำนวนเก้าคนซึ่งเป็นตุลาการในศาลปกครองและได้รับเลือกจากตุลาการในศาลปกครองด้วยตนเอง

(๓) กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งได้รับเลือกจากวุฒิสภาสองคน และจากคณะรัฐมนตรีอีกหนึ่งคน คุณสมบัติ ลักษณะต้องห้าม และวิธีการเลือกกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ ให้เป็นไปตามที่กฎหมายบัญญัติ” ซึ่งต่อมา

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ ได้หยิบยกมาทั้งมาตราบัญญัติไว้ในมาตรา ๒๒๖ โดยได้เพิ่มเติมวรรคท้ายมีความว่า “ในกรณีที่ไม่มีกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิตามวรรคหนึ่ง (๓) หรือมีแต่ไม่ครบสามคน ถ้าคณะกรรมการตุลาการศาลปกครองจำนวนไม่น้อยกว่าหกคนเห็นว่าเป็นเรื่องเร่งด่วนที่ต้องให้ความเห็นชอบ ให้คณะกรรมการตุลาการศาลปกครองจำนวนดังกล่าวเป็นองค์ประกอบและองค์ประชุมพิจารณาเรื่องเร่งด่วนนั้นได้”

๕. หมวด ๔ วิธีพิจารณาคดีปกครอง แบ่งเป็น ๓ ส่วน ดังนี้

ส่วนที่ ๑ การฟ้องคดีปกครอง โดยกำหนดผู้มีสิทธิฟ้องคดีและวิธี หลักเกณฑ์การฟ้อง และให้ผู้ตรวจการแผ่นดินเห็นว่ากฎหมายหรือการกระทำใดของหน่วยงานปกครองหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐไม่ชอบด้วยรัฐธรรมนูญ

ให้มีสิทธิเสนอเรื่องพร้อมความเห็นต่อศาลปกครองได้ ดังนั้น การเสนอความเห็นดังกล่าว ผู้ตรวจการแผ่นดินจึงมีสิทธิและหน้าที่เสมือนหนึ่งผู้มีสิทธิฟ้องคดี

ส่วนที่ ๒ การดำเนินคดีปกครอง โดยกำหนดให้ศาลปกครองสูงสุดต้องมีตุลาการในศาลปกครองสูงสุดอย่างน้อยห้าคนจึงจะเป็นองค์คณะพิจารณาพิพากษา ส่วนในศาลปกครองชั้นต้นต้องมีตุลาการในศาลปกครองชั้นต้นอย่างน้อยสามคนจึงจะเป็นองค์คณะพิจารณาพิพากษา ศาลปกครองสามารถไต่สวนมูลฟ้องได้ เช่นอาจตรวจสอบ และแสวงหาข้อเท็จจริงได้ตามความเหมาะสม การนั่งพิจารณาคดีต้องกระทำโดยเปิดเผย เพื่อให้คู่กรณีมีโอกาสมาแถลงข้อเท็จจริงด้วยวาจาต่อองค์คณะพิจารณา และศาลปกครองมีอำนาจลงโทษผู้ละเมิดอำนาจศาลได้

ส่วนที่ ๓ คำพิพากษาหรือคำสั่งคดีปกครอง โดยกำหนดเรื่องการทำคำพิพากษาหรือคำสั่งของศาลปกครอง ถ้าจะต้องกระทำโดยตุลาการศาลปกครองหลายคน คำพิพากษาหรือคำสั่งนั้นจะต้องบังคับตามความเห็นของฝ่ายข้างมาก และในกรณีที่ตุลาการในศาลปกครองผู้ใดมีความเห็นแย้งให้ทำความเห็นแย้งไว้ในคำพิพากษา หรือคำสั่งนั้น รวมถึงกำหนดรายละเอียดการให้คำพิพากษาหรือคำสั่งชี้ขาดคดีปกครองของศาลปกครองต้องประกอบด้วยอะไรบ้าง นอกจากนี้ ยังกำหนดรายละเอียดในการคัดค้านคำพิพากษาหรือคำสั่งของศาลปกครองชั้นต้น และในกรณีที่ศาลปกครองได้มีคำพิพากษาหรือคำสั่งชี้ขาดคดีปกครองเสร็จเด็ดขาดแล้วคู่กรณีหรือบุคคลภายนอกผู้มีส่วนได้เสียหรืออาจถูกกระทบจากผลแห่งคดีนั้นอาจมีคำขอให้ศาลปกครองพิจารณาพิพากษาคดี หรือมีคำสั่งชี้ขาดคดีปกครองนั้นใหม่ได้

๖. หมวด ๕ สำนักงานศาลปกครอง โดยกำหนดให้มีสำนักงานศาลปกครองเป็นส่วนราชการที่เป็นหน่วยงานอิสระตามรัฐธรรมนูญ มีฐานะเป็นนิติบุคคล มีเลขาธิการสำนักงานศาลปกครองเป็นข้าราชการฝ่ายศาลปกครองขึ้นตรงต่อประธานศาลปกครองสูงสุด มีหน้าที่ควบคุมดูแลโดยทั่วไปซึ่งราชการของสำนักงานศาลปกครอง และให้มีคณะกรรมการคณะหนึ่งเรียกว่า “คณะกรรมการข้าราชการฝ่ายปกครอง” มีอำนาจออกระเบียบเกี่ยวกับการบริหารงานทั่วไป การบริหารงานบุคคล การงบประมาณ การเงิน และทรัพย์สิน และการดำเนินการอื่นของสำนักงานศาลปกครอง

๗. บทเฉพาะกาล โดยกำหนดให้จัดตั้งศาลปกครองเป็นภูมิภาค ในวาระเริ่มแรก ๑๖ แห่ง กำหนดเขตอำนาจศาลโดยรวมจังหวัดใกล้เคียงไว้ด้วยกัน พร้อมทั้งกำหนดกรณีการแต่งตั้งตุลาการในศาลปกครองสูงสุดครั้งแรกเมื่อพระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ

๒. [พระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง \(ฉบับที่ ๒\) พ.ศ. ๒๕๕๕](#)

ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๑๑๙ ตอนที่ ๒๙ ก วันที่ ๓๑ มีนาคม ๒๕๕๕ หน้า ๑

วันเริ่มใช้บังคับ ตั้งแต่วันที่ ๑ เมษายน ๒๕๕๕ เป็นต้นไป

ผู้รักษาการ ประธานศาลปกครองสูงสุด

เหตุผลในการประกาศใช้

โดยที่พระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง พ.ศ. ๒๕๔๒ ได้กำหนดให้ตุลาการศาลปกครองได้รับเงินเดือนและเงินประจำตำแหน่งสำหรับตำแหน่งต่าง ๆ โดยเทียบเคียงกับอัตราเงินเดือนและเงินประจำตำแหน่งของข้าราชการตุลาการศาลยุติธรรมในระดับเดียวกัน และเนื่องด้วยได้มีการเปลี่ยนแปลงอัตราเงินเดือนและเงินประจำตำแหน่งของข้าราชการตุลาการศาลยุติธรรมให้รับในอัตราใหม่ตามพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการฝ่ายตุลาการศาลยุติธรรม พ.ศ. ๒๕๔๓ สมควรปรับปรุงอัตราเงินเดือนและเงินประจำตำแหน่งของตุลาการศาลปกครองให้เท่าเทียมกัน จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

สรุปสาระสำคัญของพระราชบัญญัติ

พระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๔๕ มีบทบัญญัติทั้งสิ้น ๔ มาตรา สาระสำคัญสรุปได้ดังนี้

๑. ให้ยกเลิกความในมาตรา ๓๐ แห่งพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง พ.ศ. ๒๕๔๒ และให้ใช้ความในมาตรา ๓ แห่งพระราชบัญญัติฉบับนี้แทน โดยได้กำหนดอัตราเงินเดือนและเงินประจำตำแหน่งของตุลาการศาลปกครองให้เป็นไปตามบัญชีท้ายพระราชบัญญัตินี้ ทั้งนี้ ตุลาการศาลปกครองได้รับเงินเดือนตามตำแหน่งที่ได้รับแต่งตั้งในศาลปกครองสูงสุด และในศาลปกครองชั้นต้น และกำหนดให้ตุลาการศาลปกครองได้รับค่าพาหนะเดินทาง ค่าที่พัก และค่าใช้จ่ายอื่น ในกรณีเดินทางไปราชการของตุลาการศาลปกครอง ตามพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยค่าใช้จ่ายในการเดินทางไปราชการ

อนึ่ง ตุลาการศาลปกครองเป็นข้าราชการตามกฎหมายว่าด้วยกองทุนบำเหน็จบำนาญข้าราชการ และให้สำนักงานศาลปกครองเป็นเจ้าหน้าที่ควบคุมการเกษียณอายุของตุลาการศาลปกครอง

๒. ให้ยกเลิกบัญชีอัตราเงินเดือนตุลาการศาลปกครองและบัญชีอัตราเงินเดือนประจำตำแหน่งตุลาการศาลปกครองท้ายพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง พ.ศ. ๒๕๔๒ และให้ใช้บัญชีอัตราเงินเดือนและเงินประจำตำแหน่งตุลาการศาลปกครองท้ายพระราชบัญญัตินี้แทน

๓. [พระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง \(ฉบับที่ ๓\) พ.ศ. ๒๕๔๘](#)

ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๑๒๒ ตอนที่ ๑๔ ก วันที่ ๘ กุมภาพันธ์ ๒๕๔๘ หน้า ๒๖

วันเริ่มใช้บังคับ ตั้งแต่วันที่ ๙ กุมภาพันธ์ ๒๕๔๘ เป็นต้นไป

ผู้รักษาการ ประธานศาลปกครองสูงสุด

เหตุผลในการประกาศใช้

โดยที่ในปัจจุบันการฟ้องคดีปกครองที่ขอให้ศาลสั่งให้ใช้เงินหรือส่งมอบทรัพย์สินอันสืบเนื่องมาจากคดีตามมาตรา ๙ วรรคหนึ่ง (๓) หรือ (๔) แห่งพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง พ.ศ. ๒๕๔๒ คู่กรณีจะต้องเสียค่าธรรมเนียมศาลโดยไม่มีข้อยกเว้นใด ๆ ทำให้เป็นภาระแก่คู่กรณีที่ไม่มีทรัพย์สินเพียงพอที่จะเสียค่าธรรมเนียมศาล หรือทำให้ได้รับความเดือดร้อนเกินสมควรถ้าไม่ได้รับยกเว้นค่าธรรมเนียมศาล ดังนั้น สมควรกำหนดให้ศาลปกครองมีอำนาจพิจารณาอนุญาตการยกเว้นค่าธรรมเนียมศาลได้ ประกอบกับคดีดังกล่าวมีลักษณะเดียวกับคดีที่มีคำขอให้ปลดปล่อยทุกข้ออันอาจคำนวณเป็นราคาเงินได้ตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง สมควรกำหนดอัตราค่าธรรมเนียมศาลในการฟ้องคดีปกครองให้สอดคล้องกัน จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

สรุปสาระสำคัญของพระราชบัญญัติ

พระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๔๘ มีบทบัญญัติทั้งสิ้น ๖ มาตรา สาระสำคัญสรุปได้ดังนี้

๑. ให้ยกเลิกความในวรรคสี่ของมาตรา ๔๕ แห่งพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง พ.ศ. ๒๕๔๒ และให้ใช้ความตามในมาตรา ๓ แห่งพระราชบัญญัตินี้แทน โดยกำหนดให้การฟ้องคดีไม่ต้องเสียค่าธรรมเนียมศาล เว้นแต่การฟ้องคดีขอให้สั่งให้ใช้เงินหรือส่งมอบทรัพย์สินอันสืบเนื่องจากคดี สำหรับคดีที่มีค่าขอให้ปลดปล่อยทุกข้ออันอาจคำนวณเป็นราคาเงินได้

๒. ให้เพิ่มความใหม่เป็น มาตรา ๔๕/๑ แห่งพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง พ.ศ. ๒๕๔๒ โดยกำหนดการฟ้องคดีที่ต้องไม่เสียค่าธรรมเนียมศาลตามมาตรา ๔๕ วรรคสี่ หากคู่กรณีใดยื่นคำขอต่อศาลโดยอ้างว่าไม่มีทรัพย์สินเพียงพอที่จะเสียค่าธรรมเนียมศาล หรือโดยสถานะของผู้ขอถ้าไม่ได้รับยกเว้นค่าธรรมเนียมศาลจะได้รับความเดือดร้อนเกินสมควร ถ้าศาลเห็นว่ามิใช่ข้อเท็จจริงเพียงพอที่จะรับฟ้องไว้พิจารณาหรือในกรณีอุทธรณ์ซึ่งศาลเห็นว่ามิใช่เหตุผลอันสมควรที่จะอุทธรณ์ได้ แล้วแต่กรณี และเมื่อศาลได้ไต่สวนแล้วเห็นว่ามิใช่เหตุผลตามคำขอจริงก็ให้ศาลอนุญาตให้คู่กรณีนั้นดำเนินคดี โดยยกเว้นค่าธรรมเนียมศาลทั้งหมดหรือเฉพาะบางส่วนได้ คำสั่งให้ยกเว้นค่าธรรมเนียมศาลทั้งหมดให้เป็นที่สุด ทั้งนี้ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ และวิธีการที่กำหนด โดยระเบียบของที่ประชุมใหญ่ตุลาการในศาลปกครองสูงสุดที่ออกตามมาตรา ๔๔

๓. เนื่องจากมีการแก้ไขและเพิ่มเติมมาตรา ๔๕/๑ เมื่อมีผลบังคับใช้แล้ว ให้ใช้บังคับแก่บรรดาคดีที่ไต่สวนฟ้องต่อศาลปกครองก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ และยังไม่ได้เสียค่าธรรมเนียมศาล

๔. พระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง (ฉบับที่ ๔) พ.ศ. ๒๕๕๐

ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๑๒๔ ตอนที่ ๔๖ ก วันที่ ๒๔ สิงหาคม ๒๕๕๐ หน้า ๑๑

วันเริ่มใช้บังคับ ตั้งแต่วันที่ ๒๕ สิงหาคม ๒๕๕๐ เป็นต้นไป

ผู้รักษาการ ประธานศาลปกครองสูงสุด

เหตุผลในการประกาศใช้

โดยที่เป็นการสมควรแก้ไขเพิ่มเติมบัญชีอัตราเงินเดือนและเงินประจำตำแหน่งตุลาการศาลปกครอง เพื่อให้เหมาะสมกับภาวะเศรษฐกิจที่เปลี่ยนแปลงไป โดยปรับอัตราเงินเดือนเพิ่มขึ้นในอัตราร้อยละสาม ตั้งแต่วันที่ ๑ เมษายน พ.ศ. ๒๕๔๗ และปรับอัตราเงินเดือนเพิ่มขึ้นอีกในอัตราร้อยละห้า ตั้งแต่วันที่ ๑ ตุลาคม พ.ศ. ๒๕๔๘ และกำหนดให้ตุลาการศาลปกครองมีสิทธิได้รับเงินเพิ่มค่าครองชีพชั่วคราว เพื่อให้เหมาะสมกับภาวะเศรษฐกิจที่เปลี่ยนแปลงไปและสอดคล้องกับข้าราชการประเภทต่าง ๆ นอกจากนี้ ในกรณีที่มีการปรับอัตราเงินเดือนตุลาการศาลปกครองเพิ่มเป็นร้อยละเท่ากันทุกอัตรา และไม่กินร้อยละสิบของอัตราที่ใช้บังคับอยู่สมควรกำหนดให้กระทำโดยตราเป็นพระราชกฤษฎีกา จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

สรุปสาระสำคัญของพระราชบัญญัติ

พระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง (ฉบับที่ ๔) พ.ศ. ๒๕๕๐ มีบทบัญญัติทั้งสิ้น ๕ มาตรา สาระสำคัญสรุปได้ดังนี้

๑. ให้เพิ่มความใหม่เป็นวรรคหกของมาตรา ๓๐ แห่งพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง พ.ศ. ๒๕๔๒ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณา

คดีปกครอง (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๔๕ ในกรณีถ้ามีการปรับเงินเดือนให้ปรับเพิ่มเป็นร้อยละเท่ากันทุกอัตรา และไม่เกินร้อยละสิบของอัตราที่ใช้บังคับอยู่ โดยต้องตราเป็นพระราชกฤษฎีกา และให้ถือว่าเป็นบัญญัติท้ายพระราชบัญญัตินี้

๒. ให้เพิ่มความใหม่เป็น มาตรา ๓๐/๑ แห่งพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง พ.ศ. ๒๕๔๒ กำหนดให้ตุลาการศาลปกครองอาจได้รับเงินเพิ่มค่าครองชีพชั่วคราวตามภาวะเศรษฐกิจ ทั้งนี้ ตามหลักเกณฑ์ และวิธีที่ ก.ศป. กำหนด

๓. ให้ยกเลิกบัญญัติอัตราเงินเดือนและเงินประจำตำแหน่งตุลาการศาลปกครองท้ายพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง พ.ศ. ๒๕๔๒ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๔๕ และให้ใช้บัญญัติอัตราเงินเดือนและเงินประจำตำแหน่งตุลาการศาลปกครองท้ายพระราชบัญญัตินี้แทน

๕. พระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง (ฉบับที่ ๕) พ.ศ. ๒๕๕๑

ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๑๒๕ ตอนที่ ๓๙ ก วันที่ ๒๗ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๑ หน้า ๑

วันเริ่มใช้บังคับ ตั้งแต่วันที่ ๒๘ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๑ เป็นต้นไป

ผู้รักษาการ ประธานศาลปกครองสูงสุด

เหตุผลในการประกาศใช้

โดยที่เมื่อศาลปกครองได้เปิดทำการแล้วทำให้มีการแยกสัญญาทางปกครองออกจากสัญญาทางแพ่ง นับว่ามีผลความสำคัญอย่างยิ่ง ทั้งในเรื่องของศาลที่มีเขตอำนาจเหนือคดี กฎหมายสารบัญญัติและกฎหมายวิธีสบัญญัติที่จะนำมาใช้ในคดีนั้น สัญญาทางปกครองจึงเป็นหลักเกณฑ์ใหม่ที่แม้แต่นักกฎหมายยังถกเถียงเพื่อค้นหาความหมายแนวทางที่เหมาะสมหรือควรจะเป็น ในแต่ละปีหน่วยงานของรัฐได้ทำสัญญากับเอกชนหรือกับหน่วยงานของรัฐด้วยกันในกิจกรรมที่หลากหลายตั้งแต่กิจกรรมขนาดเล็กจนถึงโครงการขนาดใหญ่ เช่น สัญญาจัดซื้อวัสดุอุปกรณ์ต่าง ๆ สัญญาจ้างก่อสร้างอาคารถนนหรือสิ่งปลูกสร้างอื่น ๆ สัญญาสัมปทาน ฯลฯ หากนับรวมมูลค่าตามสัญญาเหล่านี้จะเกี่ยวข้องกับเงินงบประมาณแผ่นดินจำนวนมาก แต่เนื่องจากการฟ้องคดีพิพาทเกี่ยวกับสัญญาทางปกครองตามมาตรา ๙ วรรคหนึ่ง (๔) แห่งพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง พ.ศ. ๒๕๔๒ ให้ยื่นฟ้องคดีภายในหนึ่งปี นับแต่วันที่รู้หรือควรรู้ถึงเหตุแห่งการฟ้องคดีแต่ไม่เกินสิบปีนับแต่วันที่มิเหตุแห่งการฟ้องคดีซึ่งเดิมสัญญาดังกล่าวมีอายุความถึงสิบปี ตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ เมื่อได้มีการตีความสัญญาโดยศาลปกครองหรือคณะกรรมการวินิจฉัยชี้ขาดอำนาจหน้าที่ระหว่างศาลว่าเป็นสัญญาประเภทใด หากตีความว่าเป็นสัญญาทางปกครองจะทำให้กำหนดระยะเวลาในการฟ้องคดีลดเหลือเพียงหนึ่งปี เป็นเหตุให้ระยะเวลาฟ้องคดีสั้นลงโดยผลของกฎหมายตามมาตรา ๕๑ แห่งพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง พ.ศ. ๒๕๔๒ สมควรแก้ไขระยะเวลาฟ้องคดีดังกล่าวให้ยาวขึ้น นอกจากนี้ปัจจุบันยังมีปัญหาการตีความหมายของเรื่องประโยชน์แก่ส่วนรวม จึงเห็นควรบัญญัติเรื่องนี้ไว้ในบทนิยาม เพื่อให้เกิดความชัดเจนในการใช้กฎหมายยิ่งขึ้น จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

สรุปสาระสำคัญของพระราชบัญญัติ

พระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง (ฉบับที่ ๕) พ.ศ. ๒๕๕๑ มีบทบัญญัติทั้งสิ้น ๔ มาตรา สาระสำคัญสรุปได้ดังนี้

๑. ให้เพิ่มบทนิยามความหมายของคำว่า “ประโยชน์แก่ส่วนรวม” หมายความว่า ประโยชน์ต่อสาธารณชนหรือประโยชน์อันเกิดแก่การจัดทำบริการสาธารณะหรือการจัดการให้มีสิ่งสาธารณูปโภค หรือประโยชน์อื่นใดที่เกิดจากการดำเนินการหรือการกระทำที่มีลักษณะเป็นการส่งเสริม หรือสนับสนุนแก่ประชาชนเป็นส่วนรวมหรือประชาชนส่วนรวมจะได้รับประโยชน์จากการดำเนินการหรือการกระทำนั้น

๒. ให้ยกเลิกความในมาตรา ๕๑ แห่งพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง พ.ศ. ๒๕๔๒ และให้ใช้ความในพระราชบัญญัตินี้แทน คือ “มาตรา ๕๑ การฟ้องคดีตามมาตรา ๙ วรรคหนึ่ง (๓) ให้ยื่นฟ้องภายในหนึ่งปี และการฟ้องคดีตามมาตรา ๙ วรรคหนึ่ง (๔) ให้ยื่นฟ้องภายในห้าปี นับแต่วันที่รู้หรือควรรู้ถึงเหตุแห่งการฟ้องคดีแต่ไม่เกินสิบปี นับแต่วันที่มิเหตุแห่งการฟ้องคดี”

๖. พระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง (ฉบับที่ ๖) พ.ศ. ๒๕๕๔

ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๑๒๘ ตอนที่ ๒๙ ก วันที่ ๒๗ เมษายน ๒๕๕๔ หน้า ๑

วันเริ่มใช้บังคับ ตั้งแต่วันที่ ๒๘ เมษายน ๒๕๕๔ เป็นต้นไป

เหตุผลในการประกาศใช้

โดยที่ปัจจุบันปริมาณคดีปกครองประเภทที่ต้องดำเนินกระบวนการพิจารณาโดยเร่งด่วนให้ทันต่อการแก้ไขเยียวยาความเดือดร้อนหรือเสียหายแก่คู่กรณีหรือเพื่อประโยชน์ในการบริหารราชการแผ่นดินของรัฐมีจำนวนเพิ่มมากขึ้น เช่น คดีเกี่ยวกับการสอบคัดเลือกเข้าศึกษาต่อ และการแต่งตั้งข้าราชการในหน่วยงานทางปกครอง เป็นต้น ซึ่งหากให้คดีปกครองประเภทดังกล่าวดำเนินการตามขั้นตอนและมีผู้รับผิดชอบเช่นเดียวกับคดีปกครองทั่วไป อาจเป็นผลทำให้การพิจารณาพิพากษาคดีที่ต้องอาศัยความเชี่ยวชาญเฉพาะด้าน และต้องดำเนินกระบวนการพิจารณาโดยเร่งด่วนมีความล่าช้าสมควรเพิ่มอำนาจในการจัดตั้งแผนกหรือหน่วยงานที่เรียกชื่ออย่างอื่นในศาลปกครองสูงสุด หรือศาลปกครองชั้นต้น และกำหนดตำแหน่งตุลาการศาลปกครองที่เรียกชื่ออย่างอื่น เพื่อทำหน้าที่พิจารณาพิพากษาคดีดังกล่าวโดยเฉพาะ อีกทั้ง เพื่อให้การบริหารงานบุคคลของศาลเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น และเหมาะสมกับการอำนวยความสะดวกให้แก่ประชาชน รวมทั้งแก้ไขบทบัญญัติเกี่ยวกับการกำหนดจำนวนตุลาการศาลปกครองให้สอดคล้องกับหลักการและบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญ จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

สรุปสาระสำคัญของพระราชบัญญัติ

พระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง (ฉบับที่ ๖) พ.ศ. ๒๕๕๔ มีบทบัญญัติทั้งสิ้น ๗ มาตรา สาระสำคัญสรุปได้ดังนี้

๑. ให้เพิ่มความเป็นวรรคสองและวรรคสามของมาตรา ๗ แห่งพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง พ.ศ. ๒๕๔๒ ตามความในมาตรา ๓ แห่งพระราชบัญญัตินี้

ศาลปกครองสูงสุดและศาลปกครองชั้นต้นอาจแบ่งเป็นแผนกหรือหน่วยงานที่เรียกชื่ออย่างอื่นขึ้นในศาลปกครองสูงสุดหรือศาลปกครองชั้นต้นใด ให้มีอำนาจในคดีประเภทใดหรือคดีในท้องที่ใดซึ่งอยู่ในเขตอำนาจของแต่ละศาลนั้นแยกต่างหากโดยเฉพาะก็ได้ ทั้งนี้ ให้ออกเป็นประกาศประธานศาลปกครองสูงสุด โดยความเห็นชอบของ ก.ศป. และเมื่อได้ประกาศในราชกิจจานุเบกษาแล้วให้ใช้บังคับได้

๒. ให้เพิ่มความเป็นมาตรา ๗/๑ แห่งพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง พ.ศ. ๒๕๔๒ ตามความในมาตรา ๔ แห่งพระราชบัญญัตินี้

ในกรณีที่มีการจัดตั้งแผนกหรือหน่วยงานขึ้นในศาลปกครองสูงสุดหรือศาลปกครองชั้นต้นใดให้มีตุลาการหัวหน้าแผนกหรือตุลาการหัวหน้าหน่วยงานนั้น แผนกหรือหน่วยงานละหนึ่งคนเพื่อรับผิดชอบงานของแผนกหรือหน่วยงานดังกล่าว ทั้งนี้ เป็นไปตามหลักเกณฑ์ที่ ก.ศป. กำหนด

๓. ให้ยกเลิกความในมาตรา ๑๒ แห่งพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง พ.ศ. ๒๕๔๒ และให้ใช้ความในมาตรา ๕ แห่งพระราชบัญญัตินี้แทนเป็นการแก้ไขเพิ่มเติมตำแหน่งตุลาการศาลปกครองสูงสุดที่เรียกชื่ออย่างอื่นตามจำนวนที่ ก.ศป. กำหนด ส่วนการกำหนดตำแหน่ง ให้ ก.ศป. กำหนดว่าจะให้เทียบเท่ากับตำแหน่งใดไว้ในประกาศ และเมื่อได้ประกาศในราชกิจจานุเบกษาแล้วให้ใช้บังคับได้

๗. พระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง (ฉบับที่ ๗) พ.ศ. ๒๕๕๗

ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๑๓๑ ตอนที่ ๗๙ ก วันที่ ๔ ธันวาคม ๒๕๕๗ หน้า ๔

วันเริ่มใช้บังคับ ตั้งแต่วันที่ ๕ ธันวาคม ๒๕๕๗ เป็นต้นไป

ผู้รักษาการ ประธานศาลปกครองสูงสุด

เหตุผลในการประกาศใช้

โดยที่องค์ประกอบของคณะกรรมการตุลาการ ศาลปกครองที่ผ่านมาได้บัญญัติไว้เฉพาะในรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๔๐ และรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ โดยมีได้บัญญัติไว้ในพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง พ.ศ. ๒๕๔๒ สมควรกำหนดบทบัญญัติเกี่ยวกับองค์ประกอบของคณะกรรมการตุลาการศาลปกครองไว้ในพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง พ.ศ. ๒๕๕๗ และแก้ไขเพิ่มเติมคุณสมบัติลักษณะต้องห้าม วิธีการเลือกและการพ้นจากตำแหน่งของกรรมการตุลาการศาลปกครอง ผู้ทรงคุณวุฒิให้สอดคล้องกับการกำหนดบทบัญญัติดังกล่าว จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

สรุปสาระสำคัญของพระราชบัญญัติ

พระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง (ฉบับที่ ๗) พ.ศ. ๒๕๕๗ มีบทบัญญัติทั้งสิ้น ๑๔ มาตรา สาระสำคัญสรุปได้ดังนี้

๑. แก้ไขเพิ่มเติมเกี่ยวกับการกำหนดองค์ประกอบของคณะกรรมการตุลาการศาลปกครอง (ก.ศป.) ซึ่งประกอบด้วย

- (๑) ประธานศาลปกครองสูงสุดเป็นประธานกรรมการ
- (๒) กรรมการตุลาการศาลปกครองผู้ทรงคุณวุฒิที่เป็นตุลาการศาลปกครอง จำนวนเก้าคน ดังนี้
  - (ก) ตุลาการในศาลปกครองสูงสุดจำนวนหกคนซึ่งได้รับเลือกจากตุลาการในศาลปกครองสูงสุด
  - (ข) ตุลาการในศาลปกครองชั้นต้นจำนวนสามคนซึ่งได้รับเลือกจากตุลาการในศาลปกครองชั้นต้น
- (๓) กรรมการตุลาการศาลปกครองผู้ทรงคุณวุฒิที่ไม่เป็นตุลาการศาลปกครองจำนวนสามคน ดังนี้
  - (ก) ผู้ซึ่งได้รับเลือกจากวุฒิสภาจำนวนสองคน
  - (ข) ผู้ซึ่งได้รับเลือกจากคณะรัฐมนตรีจำนวนหนึ่งคน

และกำหนดให้เลขาธิการสำนักงานศาลปกครองเป็นเลขานุการของ ก.ศป. และให้ ก.ศป. แต่งตั้งข้าราชการฝ่ายศาลปกครองจำนวนไม่เกินสองคนเป็นผู้ช่วยเลขานุการ

๒. กำหนดคุณสมบัติและลักษณะต้องห้ามของกรรมการตุลาการศาลปกครองผู้ทรงคุณวุฒิที่ไม่เป็นตุลาการศาลปกครอง

๓. แก้ไขเพิ่มเติมเพื่อกำหนดวิธีการเลือกกรรมการตุลาการศาลปกครองผู้ทรงคุณวุฒิที่เป็นตุลาการศาลปกครอง โดยให้ใช้วิธีออกเสียงลงคะแนนโดยตรงและลับ ให้เลขาธิการสำนักงานศาลปกครองจัดทำบัญชีรายชื่อบุคคลผู้มีสิทธิได้รับเลือก ให้มีคณะกรรมการดำเนินการเลือก ให้ประธานศาลปกครองสูงสุดรับผิดชอบดูแลให้การเลือกเป็นไปโดยถูกต้อง และให้ประกาศรายชื่อผู้ได้รับเลือกในราชกิจจานุเบกษา

๔. แก้ไขเพิ่มเติมเพื่อกำหนดวิธีการเลือกกรรมการตุลาการศาลปกครองผู้ทรงคุณวุฒิที่ไม่เป็นตุลาการศาลปกครอง โดยให้วุฒิสภาดำเนินการขึ้นคณะหนึ่งเพื่อพิจารณาเสนอรายชื่อบุคคลที่เห็นสมควรจำนวนสี่คนต่อวุฒิสภาเพื่อพิจารณาต่อไป

๕. แก้ไขเพิ่มเติมเพื่อกำหนดวิธีการเลือกกรรมการตุลาการศาลปกครองผู้ทรงคุณวุฒิที่ไม่เป็นตุลาการศาลปกครอง โดยให้นายกรัฐมนตรีเป็นผู้เสนอชื่อบุคคลที่เห็นสมควรจะได้รับเลือกต่อคณะรัฐมนตรีเพื่อพิจารณาลงมติ

๖. แก้ไขเพิ่มเติมเกี่ยวกับวาระการดำรงตำแหน่งของกรรมการตุลาการศาลปกครองผู้ทรงคุณวุฒิ โดยกำหนดให้กรรมการตุลาการศาลปกครองผู้ทรงคุณวุฒิมีวาระการดำรงตำแหน่งคราวละสองปี โดยอาจได้รับเลือกใหม่ได้อีก แต่จะดำรงตำแหน่งติดต่อกันเกินสองวาระไม่ได้ และภายในหกสิบวันก่อนกรรมการตุลาการศาลปกครองผู้ทรงคุณวุฒิจะครบวาระ ประธานศาลปกครองสูงสุดต้องดำเนินการให้มีการเลือกกรรมการตุลาการศาลปกครองผู้ทรงคุณวุฒิที่เป็นตุลาการศาลปกครองใหม่ โดยต้องแล้วเสร็จก่อนที่กรรมการตุลาการศาลปกครองผู้ทรงคุณวุฒิชุดเดิมจะพ้นจากตำแหน่งตามวาระ สำหรับกรรมการตุลาการศาลปกครองผู้ทรงคุณวุฒิที่ไม่เป็นตุลาการศาลปกครอง ให้ประธานศาลปกครองสูงสุดแจ้งต่อประธานวุฒิสภาหรือนายกรัฐมนตรี แล้วแต่กรณี เพื่อทราบ

๗. กำหนดการดำเนินการเพื่อให้มีการเลือกซ่อม ในกรณีที่ตำแหน่งกรรมการตุลาการศาลปกครองผู้ทรงคุณวุฒิที่เป็นตุลาการศาลปกครองและกรรมการตุลาการศาลปกครองผู้ทรงคุณวุฒิที่ไม่เป็นตุลาการศาลปกครองว่างลงก่อนครบวาระ โดยให้ดำเนินการเพื่อให้มีการเลือกซ่อม เว้นแต่วาระการอยู่ในตำแหน่งของกรรมการผู้นั้นจะเหลือไม่ถึงเก้าสิบวัน จะไม่ดำเนินการเลือกซ่อมก็ได้

๘. แก้ไขเพิ่มเติมเพื่อกำหนดการพ้นจากตำแหน่งของกรรมการตุลาการศาลปกครองผู้ทรงคุณวุฒิที่เป็นตุลาการศาลปกครองและกรรมการตุลาการศาลปกครองผู้ทรงคุณวุฒิที่ไม่เป็นตุลาการศาลปกครอง นอกจากการพ้นจากตำแหน่งตามวาระ

๙. กำหนดให้ในกรณีที่ไม่มีกรรมการตุลาการศาลปกครองผู้ทรงคุณวุฒิที่ไม่เป็นตุลาการศาลปกครองหรือมีแต่ไม่ครบสามคน ถ้าคณะกรรมการตุลาการศาลปกครองจำนวนไม่น้อยกว่าหกคนเห็นว่าเป็นเรื่องด่วนที่ต้องให้ความเห็นชอบ ให้คณะกรรมการตุลาการศาลปกครองจำนวนดังกล่าวเป็นองค์ประกอบและองค์ประชุมพิจารณาเรื่องเร่งด่วนนั้นได้

๑๐. กำหนดให้ดำเนินการเลือกกรรมการตุลาการศาลปกครองผู้ทรงคุณวุฒิที่เป็นตุลาการศาลปกครองและกรรมการตุลาการศาลปกครองผู้ทรงคุณวุฒิที่ไม่เป็นตุลาการศาลปกครองให้แล้วเสร็จภายในหกสิบวันนับแต่วันที่พระราชบัญญัตินี้มีผลใช้บังคับ

๑๑. กำหนดให้ในระหว่างที่ยังมิได้มี ก.ศป. ตามพระราชบัญญัตินี้ ให้ที่ประชุมใหญ่ตุลาการในศาลปกครองสูงสุดตามมาตรา ๖๘ วรคสอง แห่งพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง พ.ศ. ๒๕๔๒ ทำหน้าที่เป็น ก.ศป. ไปพลางก่อน จนกว่าจะมี ก.ศป. ตามพระราชบัญญัตินี้

๑๒. กำหนดให้มติหรือการให้ความเห็นชอบของคณะกรรมการตุลาการศาลปกครอง ซึ่งดำรงตำแหน่งอยู่ในวันก่อนวันที่รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ สิ้นสุดลงที่ได้ดำเนินการไป

ในช่วงเวลานับแต่วันที่ ๒๒ พฤษภาคม ๒๕๕๗ จนถึงวันก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้มีผลใช้บังคับ ให้ถือว่ามติหรือการให้ความเห็นชอบนั้นเป็นการปฏิบัติหน้าที่ของ ก.ศ.ป. ตามพระราชบัญญัติ

๘. พระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง (ฉบับที่ ๘) พ.ศ. ๒๕๕๙

ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๑๓๓ ตอนที่ ๓๖ ก วันที่ ๒๖ เมษายน ๒๕๕๙ หน้า ๑

วันเริ่มใช้บังคับ เมื่อพ้นกำหนดหกสิบวันนับแต่วันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

ผู้รักษาการ ประธานศาลปกครองสูงสุด

เหตุผลในการประกาศใช้

โดยที่ปัจจุบันการดำเนินการบังคับคดีปกครองยังมีข้อขัดข้อง เนื่องจากกฎหมายไม่ได้กำหนดรายละเอียดในการดำเนินการบังคับคดีปกครองให้ครอบคลุมคดีปกครองทุกประเภท ซึ่งคดีปกครองมีลักษณะเฉพาะไม่สามารถนำหลักการของการบังคับคดีแพ่งมาใช้ในการดำเนินการบังคับคดีให้มีประสิทธิภาพในทุกกรณีได้ อีกทั้งไม่มีบทบัญญัติกำหนดอำนาจและหน้าที่ของเจ้าพนักงานบังคับคดี ตลอดจนมาตรการที่จะบังคับให้หน่วยงานทางปกครองหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐปฏิบัติตามคำสั่งของศาลปกครองให้ถูกต้องครบถ้วนภายในเวลาอันสมควร อีกทั้งสมควรกำหนดให้ในกรณีที่มีการอุทธรณ์คำพิพากษาของศาลปกครองชั้นต้น คู่กรณีฝ่ายชนะคดีในคดีที่กำหนดอาจยื่นคำขอต่อศาลปกครองชั้นต้นหรือศาลปกครองสูงสุด แล้วแต่กรณี เพื่อให้มีการปฏิบัติตามคำสั่งได้ ทั้งนี้ เพื่อให้ประชาชนต้องรอการปฏิบัติตามคำพิพากษาในระหว่างการพิจารณาคดีชั้นอุทธรณ์ จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

สรุปสาระสำคัญของพระราชบัญญัติ

พระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง (ฉบับที่ ๘) พ.ศ. ๒๕๕๙ มีบทบัญญัติทั้งสิ้น ๙ มาตรา สาระสำคัญสรุปได้ดังนี้

๑. กำหนดการส่งระเบียบของที่ประชุมใหญ่ตุลาการในศาลปกครองสูงสุดที่ออกตามความในมาตรา ๔๔ มาตรา ๖๖ และมาตรา ๗๐ มาตรา ๗๕/๑ มาตรา ๗๕/๒ และมาตรา ๗๕/๔ ให้สภาผู้แทนราษฎรตรวจสอบ (มาตรา ๓ แก้ไขเพิ่มเติมมาตรา ๖)

๒. กำหนดให้คู่กรณีฝ่ายชนะคดีสามารถยื่นคำขอให้มีการปฏิบัติตามคำสั่งได้ โดยมีต้องรอให้คดีถึงที่สุด กล่าวคือ กรณีที่มีการอุทธรณ์คู่กรณีฝ่ายชนะคดีอาจยื่นคำขอต่อศาลปกครองชั้นต้นหรือศาลปกครองสูงสุดแล้วแต่กรณีให้มีการปฏิบัติตามคำสั่งโดยชี้แจงเหตุผลอันสมควรแห่งการขอ และให้ศาลปกครองสูงสุดพิจารณาคำขอและมีคำสั่งตามที่เห็นสมควร ทั้งนี้ตามหลักเกณฑ์วิธีการและเงื่อนไขที่กำหนดโดยระเบียบของที่ประชุมใหญ่ตุลาการในศาลปกครองสูงสุด (มาตรา ๔ แก้ไขเพิ่มเติมมาตรา ๗๐ วรรคสอง)

๓. ให้ยกเลิกการบังคับคดีตามมาตรา ๗๒ วรรคสี่ วรรคห้า และวรรคหก แห่งพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง พ.ศ. ๒๕๔๒ เพื่อไปกำหนดหลักการใหม่ในมาตรา ๗๕/๑ มาตรา ๗๕/๒ มาตรา ๗๕/๓ และมาตรา ๗๕/๔ (มาตรา ๕)

๔. กำหนดให้ในการพิพากษาคดีให้ศาลปกครองมีคำสั่งคืนค่าธรรมเนียมศาลทั้งหมด หรือแต่บางส่วนตามส่วนของการชนะคดีขึ้นเป็นมาตราใหม่ (มาตรา ๖ เพิ่มมาตรา ๗๒/๑)

๕. กำหนดให้การบังคับคดีตามคำพิพากษาหรือคำสั่งของศาลปกครองให้นำบทบัญญัติว่าด้วยการบังคับคดีตามคำพิพากษาหรือคำสั่ง และบทบัญญัติว่าด้วยค่าฤชาธรรมเนียมตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง และค่าธรรมเนียมเจ้าพนักงาน บังคับคดีท้ายประมวลกฎหมายดังกล่าวมาใช้บังคับ

โดยอนุโลมกับการบังคับคดีปกครองเท่าที่ไม่ขัดหรือแย้งกับพระราชบัญญัตินี้และหลักกฎหมายทั่วไปว่าด้วยวิธีพิจารณาคดีปกครอง และให้ที่ประชุมใหญ่ตุลาการในศาลปกครองสูงสุดมีอำนาจออกระเบียบกำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขเพื่อปฏิบัติการให้เป็นไปตามมาตรา ๗๕/๑ วรรคหนึ่ง และเพื่อบังคับตามคำพิพากษาหรือคำสั่งของศาลปกครองดังกล่าวกำหนดอำนาจหน้าที่ของเจ้าพนักงานบังคับคดีในระหว่างการพิจารณา หรือเพื่อบังคับตามคำพิพากษาหรือคำสั่งของศาลปกครอง ซึ่งศาลปกครองแต่งตั้งจากราชการฝ่ายศาลปกครองที่มีคุณสมบัติตามที่ ก.ศ.ป. กำหนดมีหน้าที่ปฏิบัติตามวิธีการที่บัญญัติไว้ในพระราชบัญญัตินี้ และระเบียบของที่ประชุมใหญ่ตุลาการในศาลปกครองสูงสุด

โดยในการบังคับคดีปกครองดังกล่าว อาจมอบหมายให้เอกชนหรือบุคคลอื่นปฏิบัติการแทนภายใต้การกำกับดูแลของเจ้าพนักงานบังคับคดีก็ได้ ทั้งนี้ตามระเบียบของที่ประชุมใหญ่ตุลาการในศาลปกครองสูงสุด และกำหนดให้ศาลปกครองมีอำนาจพิจารณาหรือไต่สวนและมีคำสั่งกำหนดวิธีการดำเนินการให้เป็นไปตามคำพิพากษาหรือคำสั่ง หรือมีคำสั่งใด ๆ เพื่อให้การบังคับคดีเสร็จสิ้นไปโดยเร็ว หากเมื่อคู่กรณียังไม่ปฏิบัติตามคำสั่งของศาลปกครอง หรือมีข้อขัดข้องในการปฏิบัติตามคำสั่งของศาลปกครอง

นอกจากนี้กำหนดมาตรการในการบังคับคดีปกครอง โดยให้ศาลปกครองอาจมีคำสั่งให้หน่วยงานทางปกครองหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐที่เกี่ยวข้องชำระค่าปรับต่อศาล เมื่อปรากฏว่าหน่วยงานทางปกครองหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐมิได้ปฏิบัติตามคำสั่งของศาลปกครองให้ถูกต้องครบถ้วน หรือปฏิบัติล่าช้าเกินสมควร ซึ่งที่ประชุมใหญ่ตุลาการในศาลปกครองสูงสุดอาจออกระเบียบกำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการและเงื่อนไขในการปฏิบัติตามมาตรา ๗๕/๔ ดังกล่าวได้ (มาตรา ๗ เพิ่มมาตรา ๗๕/๑ มาตรา ๗๕/๒ มาตรา ๗๕/๓ และมาตรา ๗๕/๔)

๖. กำหนดให้บรรดาคดีที่อยู่ในระหว่างการบังคับให้เป็นไปตามคำพิพากษาหรือคำสั่งของศาลปกครองอยู่ในวันก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ ให้ดำเนินการบังคับให้เป็นไปตามพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง พ.ศ. ๒๕๔๒ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัตินี้ (มาตรา ๘)

๙. พระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง (ฉบับที่ ๙) พ.ศ. ๒๕๖๐

ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๑๓๔ ตอนที่ ๙๘ ก วันที่ ๒๖ กันยายน ๒๕๖๐ หน้า ๕

วันเริ่มใช้บังคับ ตั้งแต่วันที่ ๒๗ กันยายน ๒๕๖๐ เป็นต้นไป

ผู้รักษาการ ประธานศาลปกครองสูงสุด

เหตุผลในการประกาศใช้

โดยที่สมควรแก้ไขเพิ่มเติมบทบัญญัติบางประการในพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง พ.ศ. ๒๕๔๒ ให้เหมาะสมยิ่งขึ้น โดยปรับปรุงบทบัญญัติเกี่ยวกับการแต่งตั้ง ตุลาการศาลปกครองชั้นต้น การเลื่อนตุลาการศาลปกครองชั้นต้นดำรงตำแหน่งไม่ต่ำกว่าตุลาการหัวหน้าคณะศาลปกครองชั้นต้นไปดำรงตำแหน่งตุลาการศาลปกครองสูงสุดได้ถ้าผู้นั้นยินยอม เพื่อคงความต่อเนื่องในการปฏิบัติหน้าที่ที่จำเป็นต้องอาศัยความเชี่ยวชาญและความชำนาญในการดำเนินกระบวนการพิจารณาคดีปกครอง วาระการดำรงตำแหน่งประธานศาลปกครองสูงสุดโดยให้มีวาระสี่ปี การดำเนินการทางวินัยแก่ข้าราชการตุลาการศาลปกครองกำหนดให้มีคณะกรรมการบริหารศาลปกครองมีอำนาจหน้าที่กำกับดูแลการบริหารราชการของศาลปกครอง โดยเฉพาะอย่างยิ่งเรื่องการบริหารงานทั่วไป งบประมาณ การเงิน ทรัพย์สิน และการดำเนินการอื่นของศาลปกครอง รวมทั้งงานธุรการของสำนักงานศาลปกครอง ให้เป็นไปตามกฎหมายระเบียบ แบบแผน และประเพณีปฏิบัติของทางราชการศาลปกครอง เพื่อให้การบริหารราชการศาลปกครองเป็นไปด้วยความเรียบร้อยยิ่งขึ้น และปรับปรุงองค์ประกอบและอำนาจหน้าที่ของ ๓ คณะกรรมการข้าราชการ

ฝ่ายศาลปกครองให้เหมาะสมยิ่งขึ้น ตลอดจนกำหนดเรื่องการดำรงตำแหน่งเลขาธิการสำนักงานศาลปกครอง และการดำเนินการทางวินัยแก่เลขาธิการสำนักงานศาลปกครอง จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

สรุปสาระสำคัญของพระราชบัญญัติ

พระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง (ฉบับที่ ๙) พ.ศ. ๒๕๖๐ มีบทบัญญัติทั้งสิ้น ๔๓ มาตรา สาระสำคัญสรุปได้ดังนี้

๑. กำหนดเพิ่มบทนิยามคำว่า “ก.บ.ศป.” ให้หมายความว่า คณะกรรมการบริหารศาลปกครอง และคำว่า “ก.ขป.” ให้หมายความว่า คณะกรรมการข้าราชการฝ่ายศาลปกครอง (มาตรา ๓ เพิ่มบทนิยาม ในมาตรา ๓)

๒. แก้ไขเพิ่มหลักเกณฑ์เกี่ยวกับการออกระเบียบ ข้อบังคับ และประกาศโดยกำหนดให้บรรดา ระเบียบ ข้อบังคับ หรือประกาศที่ออกโดยที่ประชุมใหญ่ตุลาการในศาลปกครองสูงสุด หรือโดย ก.ศป. หรือโดย ก.ศป. โดยความเห็นชอบของที่ประชุมใหญ่ตุลาการในศาลปกครองสูงสุด หรือโดย ก.บ.ศป. หรือโดย ก.ขป. เมื่อประกาศในราชกิจจานุเบกษาแล้วให้ใช้บังคับได้ (มาตรา ๔ แก้ไขเพิ่มเติมมาตรา ๕)

๓. แก้ไขเพิ่มเติมให้ศาลปกครองสูงสุดและศาลปกครองชั้นต้นแบ่งเป็นแผนกหรือหน่วยงานที่เรียกชื่อ อย่างเป็นทางการ และจะให้มีความอำนาจในคดีประเภทใดหรือคดีในท้องที่ใดซึ่งอยู่ในเขตอำนาจของแต่ละศาลนั้น แยกต่างหากโดยเฉพาะก็ได้ ทั้งนี้ ให้ออกเป็นประกาศประธานศาลปกครองสูงสุดโดยความเห็นชอบของ ก.บ.ศป. (มาตรา ๕ แก้ไขเพิ่มเติมมาตรา ๗ วรรคสอง)

๔. แก้ไขเพิ่มเติมในกรณีที่มีการจัดตั้งแผนกหรือหน่วยงานที่เรียกชื่ออย่างอื่นขึ้นในศาลปกครองสูงสุด หรือศาลปกครองชั้นต้นใด ให้มีตุลาการหัวหน้าแผนกหรือตุลาการหัวหน้าหน่วยงานที่เรียกชื่ออย่างอื่นนั้น แผนกหรือหน่วยงานละหนึ่งคนเพื่อรับผิดชอบงานของแผนกหรือหน่วยงานดังกล่าว ทั้งนี้ เป็นไปตาม หลักเกณฑ์ที่ ก.บ.ศป. กำหนด (มาตรา ๖ แก้ไขเพิ่มเติมมาตรา ๗/๑)

๕. แก้ไขเพิ่มเติมหลักเกณฑ์เกี่ยวกับการกำหนดวันเปิดทำการของศาลปกครองในภูมิภาค โดยกำหนดให้ศาลปกครองในภูมิภาคจะเปิดทำการเมื่อใดให้ ก.บ.ศป. ประกาศกำหนด (มาตรา ๗ แก้ไข เพิ่มเติมมาตรา ๘ วรรคหก)

๖. กำหนดให้ในกรณีที่มีความจำเป็นต้องเปลี่ยนแปลงเขตท้องที่ที่ศาลปกครองชั้นต้น มีเขตอำนาจ เพื่อประโยชน์ในการอำนวยความสะดวกแก่ประชาชน โดยคำนึงถึงสิทธิในการเข้าถึงกระบวนการยุติธรรมของ ประชาชน การบริหารปริมาณคดี และระยะเวลาพิจารณาพิพากษาคดีให้ ก.บ.ศป. ออกประกาศ เปลี่ยนแปลง เขตท้องที่ที่ศาลปกครองชั้นต้นมีเขตอำนาจ และกำหนดให้วันหยุดราชการของศาลปกครองให้เป็นไปตามที่ ก.บ.ศป. ประกาศกำหนด (มาตรา ๘ เพิ่มมาตรา ๘/๑)

๗. กำหนดให้ข้าราชการศาลปกครอง มี ๒ ประเภท คือ ข้าราชการตุลาการศาลปกครอง ได้แก่ ตุลาการในศาลปกครองสูงสุดตามมาตรา ๑๒ ตุลาการในศาลปกครองชั้นต้นตามมาตรา ๑๗ และตุลาการ ประจำศาลปกครองชั้นต้นซึ่งได้รับการแต่งตั้งตามมาตรา ๑๙ และข้าราชการฝ่ายศาลปกครอง ได้แก่ ข้าราชการในสำนักงานศาลปกครองซึ่งได้รับการแต่งตั้งตามมาตรา ๘๗ หรือมาตรา ๘๗/๑ หรือได้รับการบรรจุ และแต่งตั้งตามมาตรา ๘๗ (มาตรา ๙ เพิ่มมาตรา ๑๑/๑ ของหมวด ๒ ตุลาการศาลปกครอง)

๘. แก้ไขเพิ่มเติมหลักเกณฑ์เกี่ยวกับการแต่งตั้งตุลาการศาลปกครองสูงสุด โดยกำหนดให้ การแต่งตั้ง ตุลาการศาลปกครองสูงสุด ก.ศป. อาจดำเนินการได้โดยวิธีการพิจารณาเลื่อนตุลาการ ในศาลปกครองชั้นต้น ซึ่งดำรงตำแหน่งไม่ต่ำกว่าตุลาการหัวหน้าคณะศาลปกครองชั้นต้น โดยคำนึงถึงหลักอาวุโส ความรู้ ความสามารถ ความรับผิดชอบ ความเหมาะสม และประวัติและผลงานการปฏิบัติราชการ หรือพิจารณา

คัดเลือกบุคคลซึ่งมิได้ดำรงตำแหน่งตุลาการศาลปกครองในขณะนั้น โดยมีคุณสมบัติตามมาตรา ๑๓ และมีความเหมาะสมที่จะแต่งตั้งเป็นตุลาการศาลปกครองสูงสุด

ทั้งนี้ การแต่งตั้งตุลาการศาลปกครองสูงสุด ให้คำนึงถึงสัดส่วนของผู้ที่ได้รับการคัดเลือกตามวิธีการพิจารณาคัดเลือกบุคคลซึ่งมิได้ ดำรงตำแหน่งตุลาการศาลปกครองในขณะนั้น โดยให้มีจำนวนไม่น้อยกว่า ๑ ใน ๕ ของจำนวนตุลาการ ในศาลปกครองสูงสุดทั้งหมด และกำหนดให้ ก.ศป. เสนอรายชื่อผู้ได้รับการเลื่อน หรือได้รับการคัดเลือก ต่อนายกรัฐมนตรี และให้นายกรัฐมนตรีนำรายชื่อดังกล่าวเสนอขอความเห็นชอบต่อวุฒิสภภายใน ๑๕ วัน นับแต่วันที่ได้รับรายชื่อเมื่อได้รับความเห็นชอบแล้วให้นายกรัฐมนตรีนำความกราบบังคมทูล เพื่อทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ แต่งตั้ง (มาตรา ๑๐ แก้ไขเพิ่มเติมมาตรา ๑๕)

๙. กำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการคัดเลือกประธานศาลปกครองสูงสุด รองประธาน ศาลปกครองสูงสุด ตุลาการหัวหน้าคณะศาลปกครองสูงสุดและตุลาการศาลปกครองสูงสุด หรือตำแหน่งที่เทียบเท่า และกำหนดหลักเกณฑ์เกี่ยวกับวาระการดำรงตำแหน่งประธานศาลปกครองสูงสุด ดังนี้ (๑) กำหนดให้ ก.ศป. พิจารณาคัดเลือกตุลาการในศาลปกครองสูงสุดคนหนึ่งเป็นประธาน ศาลปกครองสูงสุด แล้วเสนอชื่อต่อนายกรัฐมนตรี และให้นายกรัฐมนตรีนำเสนอขอความเห็นชอบต่อวุฒิสภภายใน ๑๕ วันนับแต่วันที่ได้รับการเสนอชื่อ เมื่อได้รับความเห็นชอบแล้วให้นายกรัฐมนตรีนำความกราบบังคมทูลเพื่อทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ แต่งตั้ง สำหรับการแต่งตั้งและการเลื่อนตุลาการในศาลปกครองสูงสุด ให้ดำรงตำแหน่งรองประธานศาลปกครองสูงสุด ตุลาการหัวหน้าคณะศาลปกครองสูงสุดและตุลาการ ศาลปกครองสูงสุด หรือตำแหน่งที่เทียบเท่า ให้ ก.ศป. พิจารณาคัดเลือกแล้วเสนอรายชื่อต่อนายกรัฐมนตรีเพื่อนำความกราบบังคมทูลเพื่อทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ แต่งตั้ง ทั้งนี้วิธีการคัดเลือกผู้ดำรงตำแหน่งดังกล่าวให้เป็นไปตามระเบียบที่ ก.ศป. กำหนด โดยความเห็นชอบของที่ประชุมใหญ่ตุลาการในศาลปกครองสูงสุด (๒) กำหนดให้ประธานศาลปกครองสูงสุด มีวาระการดำรงตำแหน่ง ๔ ปี นับแต่วันที่ ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ แต่งตั้ง และให้ดำรงตำแหน่งได้เพียงวาระเดียว ทั้งนี้ ในกรณีที่ประธานศาลปกครอง สูงสุดดำรงตำแหน่งครบวาระและยังไม่พ้นจากตำแหน่งตุลาการศาลปกครองตามมาตรา ๒๑ (๓) ให้แต่งตั้งผู้ขึ้นดำรงตำแหน่งตุลาการในศาลปกครองสูงสุดในตำแหน่งอื่นตามที่ ก.ศป. กำหนด โดยให้ได้รับเงินเดือนและ เงินประจำตำแหน่งในอัตราที่ไม่ต่ำกว่าเดิม (มาตรา ๑๑ เพิ่มมาตรา ๑๕/๑ และมาตรา ๑๕/๒)

๑๐. กำหนดให้ยกเลิก (ก) ของ (๔) ในวรรคหนึ่งของมาตรา ๑๘๘ แห่งพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง พ.ศ. ๒๕๔๒ (มาตรา ๑๒ ยกเลิกมาตรา ๑๘๘ วรรคหนึ่ง (๔) (ก))

๑๑. แก้ไขเพิ่มเติมหลักเกณฑ์เกี่ยวกับการมีคุณสมบัติอื่นอย่างหนึ่งอย่างใดของผู้ที่จะได้รับแต่งตั้งเป็นตุลาการในศาลปกครองชั้นต้น โดยกำหนดให้เป็นผู้ที่รับราชการหรือเคยรับราชการ ไม่น้อยกว่า ๓ ปี ในตำแหน่งไม่ต่ำกว่าผู้พิพากษาศาลชั้นต้นหรือเทียบเท่าซึ่งได้รับเงินเดือนในชั้น ๓ หรือตุลาการพระธรรมนูญศาลทหารกลาง (มาตรา ๑๓ แก้ไขเพิ่มเติมมาตรา ๑๘ วรรคหนึ่ง (๔) (ค))

๑๒. แก้ไขเพิ่มเติมหลักเกณฑ์เกี่ยวกับการมีคุณสมบัติอย่างหนึ่งอย่างใดของผู้ที่จะได้รับแต่งตั้งเป็นตุลาการในศาลปกครองชั้นต้น โดยกำหนดให้เป็นผู้ที่รับราชการหรือเคยรับราชการไม่น้อยกว่า ๓ ปี ในตำแหน่งไม่ต่ำกว่าข้าราชการพลเรือนระดับ ๘ หรือข้าราชการพลเรือนประเภทวิชาการ ระดับชำนาญการพิเศษ ประเภทอำนวยการ หรือประเภทบริหาร หรือปฏิบัติงานหรือเคยปฏิบัติงานไม่น้อยกว่า ๓ ปี ในตำแหน่งที่เทียบเท่าตามที่ ก.ศป. ประกาศกำหนด ในหน่วยงานของรัฐ องค์การมหาชน หรือรัฐวิสาหกิจที่ตั้งขึ้นโดยพระราชบัญญัติหรือพระราชกฤษฎีกา (มาตรา ๑๔ แก้ไขเพิ่มเติมมาตรา ๑๘ วรรคหนึ่ง (๔) (จ))

๑๓. แก้ไขเพิ่มเติมหลักเกณฑ์เกี่ยวกับการมีคุณสมบัติอย่างหนึ่งอย่างใดของผู้ที่จะได้รับแต่งตั้งเป็นตุลาการในศาลปกครองชั้นต้น โดยกำหนดให้เป็นผู้ที่สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาโทหรือปริญญาเอก

ด้าน นิติศาสตร์สาขากฎหมายมหาชน และรับราชการในหน่วยงานของรัฐหรือปฏิบัติงานในหน่วยงานของรัฐ องค์การมหาชน หรือรัฐวิสาหกิจที่ตั้งขึ้นโดยพระราชบัญญัติหรือพระราชกฤษฎีกา เป็นเวลาไม่น้อยกว่า ๑๐ ปี นับแต่สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาโท หรือไม่น้อยกว่า ๖ ปีนับแต่สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาเอก (มาตรา ๑๕ แก้ไขเพิ่มเติมมาตรา ๑๘ วรรคหนึ่ง (๔) (ข))

๑๔. แก้ไขเพิ่มเติมหลักเกณฑ์เกี่ยวกับการแต่งตั้งการสั่งให้ออกจากราชการและการโอนไปเป็นข้าราชการฝ่ายศาลปกครอง สำหรับบุคคลที่ดำรงตำแหน่งตุลาการศาลปกครองชั้นต้นโดยกำหนดให้ ก.ศป. พิจารณาคัดเลือกบุคคลที่มีคุณสมบัติตามมาตรา ๑๘ และมีความเหมาะสมที่จะแต่งตั้งเป็นตุลาการประจำ ศาลปกครองชั้นต้น โดยวิธีการสอบคัดเลือก การทดสอบความรู้ หรือการคัดเลือก ทั้งนี้ ตามระเบียบที่ ก.ศป. กำหนดโดยความเห็นชอบของที่ประชุมใหญ่ตุลาการในศาลปกครองสูงสุด และกำหนดให้ ก.ศป. พิจารณาคัดเลือกตุลาการประจำศาลปกครองชั้นต้นซึ่งผ่านการฝึกอบรมตามหลักสูตรที่ ก.ศป. กำหนด และผลการฝึกอบรมเป็นไปตามมาตรฐานของ ก.ศป. ว่าเป็นผู้มีความซื่อสัตย์สุจริต ความรู้ความสามารถ ความรับผิดชอบ และความประพฤติเหมาะสมที่จะเป็นตุลาการศาลปกครอง เพื่อแต่งตั้งเป็นตุลาการ ศาลปกครองชั้นต้น แล้วเสนอรายชื่อต่อนายกรัฐมนตรีเพื่อนำความกราบบังคมทูลเพื่อทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ แต่งตั้ง รวมทั้ง กำหนดให้ตุลาการประจำศาลปกครองชั้นต้นผู้ใดไม่เหมาะสมที่จะเป็นตุลาการ ศาลปกครองชั้นต้น หรือผลการฝึกอบรมไม่เป็นไปตามมาตรฐานของ ก.ศป. ให้ประธานศาลปกครองสูงสุด โดยความเห็นชอบของ ก.ศป. มีอำนาจสั่งให้ออกจากราชการ หรือดำเนินการเพื่อให้มีการโอนไปเป็นข้าราชการ ฝ่ายศาลปกครองได้ (มาตรา ๑๖ แก้ไขเพิ่มเติมมาตรา ๑๙)

๑๕. กำหนดให้การย้ายและการเลื่อนตุลาการในศาลปกครองชั้นต้นให้ดำรงตำแหน่งอธิบดี ศาลปกครองชั้นต้น รองอธิบดีศาลปกครองชั้นต้น ตุลาการหัวหน้าคณะศาลปกครองชั้นต้น และตุลาการ ศาลปกครองชั้นต้น หรือตำแหน่งที่เทียบเท่า ให้ ก.ศป. พิจารณาคัดเลือก แล้วเสนอรายชื่อต่อนายกรัฐมนตรี เพื่อนำความกราบบังคมทูลเพื่อทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ แต่งตั้ง และกำหนดให้วิธีการคัดเลือกอธิบดี ศาลปกครองชั้นต้น รองอธิบดีศาลปกครองชั้นต้น ตุลาการหัวหน้าคณะศาลปกครองชั้นต้น และตุลาการ ศาลปกครองชั้นต้น หรือตำแหน่งที่เทียบเท่า ให้เป็นไปตามระเบียบที่ ก.ศป. กำหนดโดยความเห็นชอบ ของที่ประชุมใหญ่ตุลาการในศาลปกครองสูงสุด (มาตรา ๑๗ เพิ่มมาตรา ๑๙/๑)

๑๖. กำหนดเหตุแห่งการพ้นจากตำแหน่งของตุลาการศาลปกครอง โดยกำหนดให้ตุลาการ ศาลปกครองพ้นจากตำแหน่งเมื่อโอนไปรับราชการเป็นข้าราชการฝ่ายศาลปกครองหรือข้าราชการฝ่ายอื่น (มาตรา ๑๘ เพิ่มมาตรา ๒๑ วรรคหนึ่ง (๑๐))

๑๗. กำหนดให้ในกรณีที่ข้าราชการตุลาการศาลปกครองกระทำผิดวินัยไม่ถึงขั้นที่จะต้องให้ออกหรือ ไล่ออก ก.ศป. อาจมีมติให้ลงโทษงดเลื่อนตำแหน่งหรืองดเลื่อนเงินเดือนเป็นเวลาไม่เกิน ๓ ปี หรือถ้ามีเหตุ สมควรปรานีจะสั่งลงโทษเพียงภาคทัณฑ์และจะให้ทำทัณฑ์บนเป็นหนังสือหรือว่ากล่าวตักเตือนด้วยก็ได้ ทั้งนี้ การแต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวน วิธีการสอบสวน และสิทธิของผู้ถูกกล่าวหาและบุคคล ที่เกี่ยวข้อง ให้เป็นไปตามระเบียบที่ ก.ศป. กำหนดโดยความเห็นชอบของที่ประชุมใหญ่ตุลาการ ในศาลปกครองสูงสุด (มาตรา ๑๙ เพิ่มมาตรา ๒๓/๑)

๑๘. แก้ไขเพิ่มเติมหลักเกณฑ์เกี่ยวกับการพิจารณาให้ข้าราชการตุลาการศาลปกครองพ้นจากตำแหน่ง โดยกำหนดให้ในการพิจารณาให้ข้าราชการตุลาการศาลปกครองพ้นจากตำแหน่ง โดยถูกสั่งให้ออกจากราชการ ตามมาตรา ๒๒ วรรคสอง (๑) หรือ (๒) หรือตามมาตรา ๒๒ วรรคสอง (๔) ประกอบกับมาตรา ๒๑ (๔) หรือ (๗) หรือโดยถูกไล่ออกตามมาตรา ๒๓ (๑) หรือ (๒) ให้ ก.ศป. แต่งตั้ง คณะกรรมการสอบสวน ประกอบด้วย ตุลาการในศาลปกครองสูงสุดหรือตุลาการในศาลปกครองชั้นต้น จำนวน ๔ คน และเลขาธิการ

ก.พ. หรือรองเลขาธิการ ก.พ. ที่เลขาธิการ ก.พ. มอบหมายจำนวน ๑ คน เป็นกรรมการ เพื่อทำการสอบสวน (มาตรา ๒๐ แก้ไขเพิ่มเติมมาตรา ๒๔ วรรคหนึ่ง)

๑๙. กำหนดให้ข้าราชการตุลาการศาลปกครองซึ่งมาจากข้าราชการฝ่ายศาลปกครอง ข้าราชการพลเรือน ข้าราชการฝ่ายอื่น หรือเจ้าหน้าที่ของหน่วยงานอื่นของรัฐผู้ใดมีกรณีกระทำผิดวินัยอยู่ก่อนวันที่ได้รับแต่งตั้งเป็นข้าราชการตุลาการศาลปกครอง ให้ ก.ศป. เป็นผู้พิจารณาดำเนินการทางวินัยแก่ผู้นั้นตามบทบัญญัติเกี่ยวกับวินัยแห่งการเป็นตุลาการศาลปกครองโดยอนุโลม แต่ถ้าเรื่องอยู่ระหว่างการสืบสวนหรือสอบสวนทางวินัยก่อนวันที่ได้รับแต่งตั้งก็ให้สืบสวนหรือสอบสวนต่อไปตามกฎหมายที่ใช้บังคับอยู่ในขณะที่กระทำ ความผิดจนแล้วเสร็จ แล้วส่งเรื่องให้ ก.ศป. พิจารณาดำเนินการทางวินัยต่อไปตามบทบัญญัติเกี่ยวกับวินัย แห่งการเป็นตุลาการศาลปกครองโดยอนุโลม และในกรณีที่จะต้องส่งลงโทษทางวินัยให้พิจารณาตามความผิด และลงโทษตามบทบัญญัติเกี่ยวกับวินัยของข้าราชการฝ่ายศาลปกครอง กฎหมายว่าด้วยระเบียบข้าราชการพลเรือน กฎหมายว่าด้วยระเบียบข้าราชการฝ่ายอื่น หรือกฎหมายเกี่ยวกับวินัยของเจ้าหน้าที่ของหน่วยงานอื่นของรัฐที่ใช้บังคับอยู่ในขณะที่กระทำผิดนั้น แล้วแต่กรณีโดยอนุโลม (มาตรา ๒๑ เพิ่มมาตรา ๒๔/๑)

๒๐. กำหนดให้ตุลาการศาลปกครองซึ่งโอนไปดำรงตำแหน่งเลขาธิการสำนักงานศาลปกครอง ถ้าต้องโอนกลับเข้าดำรงตำแหน่งตุลาการศาลปกครองเพราะเหตุที่ครบวาระการดำรงตำแหน่ง ตามมาตรา ๗๘/๑ วรรคสอง หรือยื่นความประสงค์ขอโอนกลับก่อนครบวาระ และผู้นั้นมีคุณสมบัติและ ไม่มีลักษณะต้องห้าม ตามมาตรา ๑๓ ๑๒ มาตรา ๑๔๑๓ หรือมาตรา ๑๘๑๔ แล้วแต่กรณี ให้ ก.ศป. พิจารณาให้ ความเห็นชอบ ให้ดำรงตำแหน่งในลำดับอาวุโสที่เคยครอง โดยให้ได้รับเงินเดือน เงินประจำตำแหน่ง และประโยชน์ตอบแทนอื่น ในชั้นเดียวกับตุลาการศาลปกครองที่อยู่ในลำดับอาวุโสเท่ากันในขณะที่ผู้นั้น ดำรงตำแหน่งตุลาการ ศาลปกครอง และให้นายกรัฐมนตรีนำความกราบบังคมทูลเพื่อทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ แต่งตั้ง (มาตรา ๒๒ เพิ่มมาตรา ๒๕ วรรคสอง)

๒๑. กำหนดให้การโอนข้าราชการตุลาการศาลปกครองผู้ใดไปเป็นข้าราชการฝ่ายศาลปกครอง หรือข้าราชการฝ่ายอื่น ให้ประธานศาลปกครองสูงสุดสั่งได้เมื่อข้าราชการตุลาการ ศาลปกครองผู้นั้นยินยอม และได้รับความเห็นชอบจาก ก.ศป. (มาตรา ๒๓ เพิ่มมาตรา ๒๖/๑)

๒๒. แก้ไขเพิ่มเติมหน้าที่รับผิดชอบของประธานศาลปกครองสูงสุดและอธิบดี ศาลปกครองชั้นต้น โดยกำหนดให้ประธานศาลปกครองสูงสุดต้องรับผิดชอบให้งานของศาลปกครองเป็นไปโดยเรียบร้อย ตามระเบียบที่ ก.ศป.กำหนดโดยความเห็นชอบของที่ประชุมใหญ่ตุลาการในศาลปกครองสูงสุด หรือระเบียบที่ ก.บ.ศป. กำหนด แล้วแต่กรณี โดยมีรองประธานศาลปกครองสูงสุดช่วยปฏิบัติหน้าที่ตามที่ประธาน ศาลปกครองสูงสุดมอบหมาย และกำหนดให้อธิบดีศาลปกครองชั้นต้นต้องรับผิดชอบให้งานของศาลนั้นเป็นไป โดยเรียบร้อยตามระเบียบที่ ก.ศป.กำหนดโดยความเห็นชอบของที่ประชุมใหญ่ตุลาการในศาลปกครองสูงสุด หรือระเบียบที่ ก.บ.ศป. กำหนดแล้วแต่กรณีโดยมีรองอธิบดีศาลปกครองชั้นต้นช่วยปฏิบัติหน้าที่ตามที่อธิบดี ศาลปกครองชั้นต้นมอบหมาย (มาตรา ๒๔ แก้ไขเพิ่มเติมมาตรา ๒๘ วรรคหนึ่ง และวรรคสอง)

๒๓. แก้ไขเพิ่มเติมให้ตุลาการศาลปกครองได้รับเงินเพิ่มค่าครองชีพชั่วคราวตามภาวะเศรษฐกิจ ทั้งนี้ ตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่ ก.บ.ศป. กำหนด (มาตรา ๒๕ แก้ไขเพิ่มเติมมาตรา ๓๐/๑ วรรคหนึ่ง)

๒๔. กำหนดให้ตุลาการประจำศาลปกครองชั้นต้นได้รับเงินเดือน ชั้น ๑ และให้ได้รับประโยชน์ ตอบแทนอื่นเช่นเดียวกับตุลาการศาลปกครองชั้นต้นแต่ไม่มีสิทธิได้รับเงินประจำตำแหน่ง (มาตรา ๒๖ เพิ่มมาตรา ๓๐/๒)

๒๕. แก้ไขเพิ่มเติมหลักเกณฑ์เกี่ยวกับการออกประกาศกำหนดเครื่องแบบ วันและเวลาทำงาน ของข้าราชการตุลาการศาลปกครอง โดยกำหนดให้เครื่องแบบข้าราชการตุลาการศาลปกครองและระเบียบ

การแต่งกายให้เป็นไปตามที่ ก.บ.ศป. ประกาศกำหนดและกำหนดให้วันและเวลาทำงานและการลาหยุดราชการ ของข้าราชการตุลาการศาลปกครอง ให้เป็นไปตามที่ ก.บ.ศป. ประกาศกำหนด (มาตรา ๒๗ แก้ไขเพิ่มเติม มาตรา ๓๓)

๒๖. กำหนดให้เพิ่มความต่อไปนี้เป็นหมวด ๓/๑ คณะกรรมการบริหารศาลปกครอง มาตรา ๔๑/๒ มาตรา ๔๑/๓ มาตรา ๔๑/๔ มาตรา ๔๑/๕ มาตรา ๔๑/๖ มาตรา ๔๑/๗ มาตรา ๔๑/๘ และมาตรา ๔๑/๙ แห่งพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง พ.ศ. ๒๕๔๒ (มาตรา ๒๘ เพิ่มหมวด ๓/๑ คณะกรรมการบริหารศาลปกครอง)

๒๖.๑ กำหนดให้มีคณะกรรมการบริหารศาลปกครองคณะหนึ่ง เรียกโดยย่อว่า “ก.บ.ศป.” ประกอบด้วย ประธานศาลปกครองสูงสุดเป็นประธานกรรมการ เลขาธิการคณะกรรมการกฤษฎีกา และเลขาธิการคณะกรรมการข้าราชการพลเรือน เป็นกรรมการ กรรมการบริหารศาลปกครองผู้ทรงคุณวุฒิที่เป็นตุลาการศาลปกครอง จำนวน ๘ คน กรรมการบริหารศาลปกครองผู้ทรงคุณวุฒิที่เป็นข้าราชการฝ่ายศาลปกครองในระดับไม่ต่ำกว่าตำแหน่งที่ ก.ศป. กำหนด จำนวน ๒ คน และกรรมการบริหารศาลปกครองผู้ทรงคุณวุฒิด้านการงบประมาณด้านการพัฒนาองค์กรและด้านการบริหารจัดการที่ไม่เป็นหรือไม่เคยเป็นข้าราชการศาลปกครองด้านละ ๑ คน และกำหนดให้เลขาธิการสำนักงานศาลปกครองเป็นกรรมการ และเลขานุการ และให้รองเลขาธิการสำนักงานศาลปกครองที่เลขาธิการสำนักงานศาลปกครองมอบหมายเป็นผู้ช่วยเลขานุการ (มาตรา ๒๘ เพิ่มมาตรา ๔๑/๒)

๒๖.๒ กำหนดให้กรรมการบริหารศาลปกครองผู้ทรงคุณวุฒิตามมาตรา ๔๑/๒ วรรคหนึ่ง (๓) (๔) และ (๕) จะดำรงตำแหน่งกรรมการตุลาการศาลปกครองผู้ทรงคุณวุฒิตามมาตรา ๓๕ วรรคหนึ่ง (๒) หรือ (๓) หรือกรรมการข้าราชการฝ่ายศาลปกครองผู้ทรงคุณวุฒิตามมาตรา ๘๑ วรรคหนึ่ง (๓) (๔) หรือ (๕) ในเวลาเดียวกันมิได้ (มาตรา ๒๘ เพิ่มมาตรา ๔๑/๓)

๒๖.๓ กำหนดคุณสมบัติและลักษณะต้องห้ามของกรรมการบริหารศาลปกครอง ผู้ทรงคุณวุฒิตามมาตรา ๔๑/๒ วรรคหนึ่ง (๕) (มาตรา ๒๘ เพิ่มมาตรา ๔๑/๔)

๒๖.๔ กำหนดให้มีคณะกรรมการดำเนินการเลือกกรรมการบริหารศาลปกครอง ผู้ทรงคุณวุฒิตามมาตรา ๔๑/๒ วรรคหนึ่ง(๓) ประกอบด้วยตุลาการศาลปกครองซึ่งประธานศาลปกครองสูงสุดเป็นผู้คัดเลือก จำนวน ๔ คน และเลขาธิการสำนักงานศาลปกครอง เป็นกรรมการ มีหน้าที่ดำเนินการเกี่ยวกับการเลือกการตรวจนับคะแนน และการประกาศผลการเลือกตั้งกล่าว และกำหนดให้เลขาธิการสำนักงานศาลปกครองแต่งตั้งข้าราชการฝ่ายศาลปกครองเป็นเลขานุการและผู้ช่วยเลขานุการ (มาตรา ๒๘ เพิ่มมาตรา ๔๑/๕)

๒๖.๕ กำหนดให้กรรมการบริหารศาลปกครองผู้ทรงคุณวุฒิตามมาตรา ๔๑/๒ วรรคหนึ่ง (๓) (๔) หรือ (๕) ให้มีวาระการดำรงตำแหน่งคราวละ ๒ ปี และอาจได้รับเลือกใหม่ได้ แต่จะดำรงตำแหน่งเกิน ๒ วาระติดต่อกันมิได้ (มาตรา ๒๘ เพิ่มมาตรา ๔๑/๖)

๒๖.๖ กำหนดเหตุแห่งการพ้นจากตำแหน่งของกรรมการบริหารศาลปกครองผู้ทรงคุณวุฒิตามมาตรา ๔๑/๒ วรรคหนึ่ง (๓) (๔) และ (๕) นอกจากการพ้นจากตำแหน่งตามวาระ (มาตรา ๒๘ เพิ่มมาตรา ๔๑/๗)

๒๖.๗ กำหนดให้ ก.บ.ศป. มีอำนาจหน้าที่กำกับดูแลการบริหารราชการศาลปกครอง และสำนักงานศาลปกครอง ในส่วนที่ไม่อยู่ในอำนาจของที่ประชุมใหญ่ตุลาการในศาลปกครองสูงสุด ก.ศป. หรือ ก.ขป. ให้เป็นไปตามกฎหมาย ระเบียบ แบบแผน และประเพณีปฏิบัติของทางราชการ (มาตรา ๒๘ เพิ่มมาตรา ๔๑/๘)

๒๖.๘ กำหนดการประชุมของ ก.บ.ศป. ให้นำหลักเกณฑ์และวิธีการเกี่ยวกับการประชุมของ ก.ศป. ตามมาตรา ๔๑ มาใช้บังคับโดยอนุโลม (มาตรา ๒๘ เพิ่มมาตรา ๔๑/๙)

๒๗. กำหนดให้เลขาธิการสำนักงานศาลปกครองมี วาระการดำรงตำแหน่ง ๔ ปี นับแต่วันที่ได้รับแต่งตั้งแต่ประธานศาลปกครองสูงสุดโดยความเห็นชอบของ ก.ศป. อาจขยายเวลาการดำรงตำแหน่งได้อีกไม่เกิน ๒ ครั้ง ครั้งละ ๑ ปี (มาตรา ๒๙ เพิ่มมาตรา ๗๘ วรรคสี่ และวรรคห้า)

๒๘. กำหนดให้เลขาธิการสำนักงานศาลปกครองอาจแต่งตั้งจากตุลาการศาลปกครอง โดยความเห็นชอบของ ก.ศป. และเมื่อทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ แต่งตั้งแล้ว ให้พ้นจากตำแหน่ง ตุลาการศาลปกครอง และกำหนดให้เลขาธิการสำนักงานศาลปกครองที่ได้รับการแต่งตั้ง มีวาระการดำรงตำแหน่ง ๒ ปี นับแต่วันที่ได้รับแต่งตั้ง โดยอาจได้รับแต่งตั้งใหม่ได้ แต่ไม่เกิน ๒ วาระติดต่อกันเว้นแต่ประธานศาลปกครองสูงสุดโดยความเห็นชอบของ ก.ศป. มีคำสั่งให้พ้นจากตำแหน่งก่อนครบกำหนดเวลาดังกล่าว และกำหนดให้ในกรณีที่เลขาธิการสำนักงานศาลปกครองที่ได้รับการแต่งตั้งกระทำผิดวินัย อยู่ก่อนวันโอนมาดำรงตำแหน่งเลขาธิการสำนักงานศาลปกครอง ให้ ก.ขป. เป็นผู้พิจารณาดำเนินการทางวินัย แก่ผู้นั้นตามบทบัญญัติเกี่ยวกับวินัยแห่งการเป็นตุลาการศาลปกครอง แต่ถ้าได้กระทำผิดวินัยในระหว่าง การดำรงตำแหน่งเลขาธิการสำนักงานศาลปกครอง และได้โอนกลับไปเป็นตุลาการศาลปกครองแล้ว ให้ ก.ศป. เป็นผู้พิจารณาดำเนินการทางวินัยแก่ผู้นั้นตามบทบัญญัติเกี่ยวกับวินัยของข้าราชการฝ่ายศาลปกครอง (มาตรา ๓๐ เพิ่มมาตรา ๗๘/๑ และมาตรา ๗๘/๒)

๒๙. แก้ไขเพิ่มเติมองค์ประกอบของคณะกรรมการข้าราชการฝ่ายศาลปกครอง โดยกำหนดให้มีคณะกรรมการข้าราชการฝ่ายศาลปกครองคณะหนึ่ง เรียกโดยย่อว่า “ก.ขป.” ประกอบด้วย รองประธานศาลปกครองสูงสุดคนหนึ่ง เป็นประธานกรรมการ เลขาธิการสำนักงานศาลปกครองและเลขาธิการคณะกรรมการข้าราชการพลเรือน เป็นกรรมการ กรรมการข้าราชการฝ่ายศาลปกครองผู้ทรงคุณวุฒิ ที่เป็นตุลาการศาลปกครอง จำนวน ๒ คน กรรมการข้าราชการฝ่ายศาลปกครองผู้ทรงคุณวุฒิที่เป็นข้าราชการฝ่ายศาลปกครองในระดับไม่ต่ำกว่าตำแหน่งที่ ก.ศป. กำหนด จำนวน ๔ คน และกรรมการข้าราชการฝ่ายศาลปกครองผู้ทรงคุณวุฒิด้านการพัฒนาองค์กร และด้านการบริหารจัดการ ที่ไม่เป็นหรือไม่เคยเป็นข้าราชการศาลปกครองด้านละ ๑ คน และกำหนดให้ ก.ขป. แต่งตั้งข้าราชการฝ่ายศาลปกครองเป็นเลขานุการและผู้ช่วยเลขานุการ (มาตรา ๓๑ แก้ไขเพิ่มเติมมาตรา ๘๑)

๓๐. กำหนดให้กรรมการข้าราชการฝ่ายศาลปกครองผู้ทรงคุณวุฒิตามมาตรา ๘๑ วรรคหนึ่ง (๓) (๔) และ (๕) จะดำรงตำแหน่งกรรมการตุลาการศาลปกครองผู้ทรงคุณวุฒิ ตามมาตรา ๓๕ วรรคหนึ่ง (๒) หรือ (๓) ในเวลาเดียวกันมิได้และกำหนดให้กรรมการข้าราชการฝ่ายศาลปกครองผู้ทรงคุณวุฒิ ตามมาตรา ๘๑ วรรคหนึ่ง ต้องมีคุณสมบัติและไม่มีลักษณะต้องห้ามตามมาตรา ๔๑/๔ ทั้งนี้ การเลือกกรรมการข้าราชการฝ่ายศาลปกครองผู้ทรงคุณวุฒิตามมาตรา ๘๑ วรรคหนึ่ง ให้ดำเนินการโดยการเลือกกรรมการข้าราชการฝ่ายศาลปกครองผู้ทรงคุณวุฒิตามมาตรา ๘๑ วรรคหนึ่ง (๓) ให้นำความในมาตรา ๔๑/๕ มาใช้บังคับโดยอนุโลม และการเลือกกรรมการข้าราชการฝ่ายศาลปกครอง ผู้ทรงคุณวุฒิ ตามมาตรา ๘๑ วรรคหนึ่ง (๔) ให้เป็นไปตามวิธีการที่ ก.ศป. ประกาศกำหนดโดยความเห็นชอบของที่ประชุมใหญ่ตุลาการ ในศาลปกครองสูงสุด (มาตรา ๓๒ เพิ่มมาตรา ๘๑/๑ มาตรา ๘๑/๒ และมาตรา ๘๑/๓)

๓๑. แก้ไขเพิ่มเติมหลักเกณฑ์เกี่ยวกับวาระการดำรงตำแหน่งของกรรมการข้าราชการฝ่ายศาลปกครอง โดยกำหนดให้กรรมการข้าราชการฝ่ายศาลปกครองผู้ทรงคุณวุฒิตามมาตรา ๘๑ วรรคหนึ่ง (๓) (๔) และ (๕) ให้มีวาระการดำรงตำแหน่งคราวละ ๒ ปี และอาจได้รับเลือกใหม่ได้ แต่จะดำรงตำแหน่งเกิน ๒ วาระติดต่อกันมิได้ (มาตรา ๓๓ แก้ไขเพิ่มเติมมาตรา ๘๒ วรรคหนึ่ง)

๓๒. แก้ไขเพิ่มเติมเหตุแห่งการพ้นจากตำแหน่งของกรรมการข้าราชการฝ่ายศาลปกครอง ผู้ทรงคุณวุฒิตามมาตรา ๘๑ วรรคหนึ่ง (๓) (๔) และ (๕) นอกจากการพ้นจากตำแหน่งตามวาระ และแก้ไขเพิ่มเติมอำนาจ

ของคณะกรรมการข้าราชการฝ่ายปกครองในการออกระเบียบหรือประกาศเกี่ยวกับการบริหารงานบุคคล และการดำเนินการอื่นของสำนักงานศาลปกครอง (มาตรา ๓๔ แก้ไขเพิ่มเติมมาตรา ๘๓ และมาตรา ๘๔)

๓๓. กำหนดให้การประชุมของ ก.ขป. ให้นำหลักเกณฑ์และวิธีการเกี่ยวกับการประชุมของ คณะกรรมการตุลาการศาลปกครอง (ก.ศป.) ตามมาตรา ๔๑ มาใช้บังคับโดยอนุโลม (มาตรา ๓๕ เพิ่มมาตรา ๘๔/๑)

๓๔. กำหนดให้เพื่อประโยชน์ในการนับจำนวนตุลาการในศาลปกครองสูงสุด ตามมาตรา ๑๕ แห่งพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง พ.ศ. ๒๕๔๒ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติม โดยพระราชบัญญัตินี้ ให้ถือว่าตุลาการศาลปกครองสูงสุดที่ดำรงตำแหน่งอยู่ในวันก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้ บังคับและเคยดำรงตำแหน่งตุลาการศาลปกครองชั้นต้นมาก่อนเป็นตุลาการศาลปกครองสูงสุดตามมาตรา ๑๕ วรรคหนึ่ง (๑) และตุลาการศาลปกครองสูงสุดที่ดำรงตำแหน่งอยู่ในวันก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ และไม่เคยดำรงตำแหน่งตุลาการศาลปกครองชั้นต้นมาก่อนเป็นตุลาการศาลปกครองสูงสุดตามมาตรา ๑๕ วรรคหนึ่ง (๒) (มาตรา ๓๖)

๓๕. กำหนดมิให้ใช้บังคับกับตุลาการศาลปกครองซึ่งดำรงตำแหน่งประธานศาลปกครองสูงสุด อยู่ในวันก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ และให้ตุลาการศาลปกครองผู้นั้นพ้นจากตำแหน่งดังกล่าว เมื่อดำรงตำแหน่งครบสี่ปีนับแต่วันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับและให้ดำรงตำแหน่งได้เพียงวาระเดียว (มาตรา ๓๗)

๓๖. กำหนดบทบัญญัติเพื่อรองรับให้ผู้ได้รับแต่งตั้งเป็นตุลาการศาลปกครองเพราะมีคุณสมบัติตาม มาตรา ๑๘ วรรคหนึ่ง (๔) (ก) แห่งพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง พ.ศ. ๒๕๔๒ และยังคงดำรงตำแหน่งอยู่ในวันก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับให้ผู้ผู้นั้นอยู่ในตำแหน่งต่อไปโดยไม่ถือว่าเป็น ผู้ที่ขาดคุณสมบัติตามมาตรา ๑๘ แห่งพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง พ.ศ. ๒๕๔๒ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัตินี้ (มาตรา ๓๘)

๓๗. กำหนดบทบัญญัติเพื่อรองรับให้การพิจารณาคัดเลือกบุคคลเพื่อแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งตุลาการ ในศาลปกครองชั้นต้นที่ได้ดำเนินการตามพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธี พิจารณาคดีปกครอง พ.ศ. ๒๕๔๒ ที่ใช้บังคับอยู่ในวันก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ ให้ดำเนินการตามพระราชบัญญัติดังกล่าว ต่อไปจนกว่าจะแล้วเสร็จและมีให้นำบทบัญญัติมาตรา ๑๙ แห่งพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและ วิธีพิจารณาคดีปกครอง พ.ศ. ๒๕๔๒ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัตินี้มาใช้บังคับ (มาตรา ๓๙)

๓๘. กำหนดบทบัญญัติเพื่อรองรับให้ในวาระเริ่มแรก ให้ประธานศาลปกครองสูงสุด ดำเนินการ ให้มีการเลือกกรรมการบริหารศาลปกครองผู้ทรงคุณวุฒิตามมาตรา ๔๑/๒ วรรคหนึ่ง (๓) (๔) และ (๕) แห่งพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง พ.ศ. ๒๕๔๒ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติม โดยพระราชบัญญัตินี้ และกรรมการข้าราชการฝ่ายศาลปกครองผู้ทรงคุณวุฒิตามมาตรา ๘๑ วรรคหนึ่ง (๓) (๔) และ (๕) แห่งพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง พ.ศ. ๒๕๔๒ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดย พระราชบัญญัตินี้ ให้แล้วเสร็จภายใน ๑๒๐ วันนับแต่วันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ (มาตรา ๔๐)

๓๙. กำหนดบทบัญญัติเพื่อรองรับให้บรรดาระเบียบ ข้อบังคับ ประกาศ หลักเกณฑ์ หรือคำสั่งที่ออก ตามพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง พ.ศ. ๒๕๔๒ ที่ใช้บังคับอยู่ในวันก่อนวันที่ พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ ให้ยังคงใช้บังคับได้ต่อไปเพียงเท่าที่ไม่ขัดหรือแย้งกับพระราชบัญญัติจัดตั้ง ศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง พ.ศ. ๒๕๔๒ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัตินี้จนกว่า จะมีระเบียบ ข้อบังคับ ประกาศ หลักเกณฑ์ หรือคำสั่งที่ออกตามพระราชบัญญัติ จัดตั้งศาลปกครองและ วิธีพิจารณาคดีปกครอง พ.ศ. ๒๕๔๒ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ (มาตรา ๔๑)

๔๐. กำหนดบทบัญญัติเพื่อรองรับให้การสอบสวนตุลาการศาลปกครองผู้กระทำความผิดวินัยอยู่ก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับให้ดำเนินการต่อไปตามกฎหมายที่ใช้บังคับอยู่ในขณะที่กระทำความผิดนั้นจนแล้วเสร็จ (มาตรา ๔๒)

๑๐. พระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง (ฉบับที่ ๑๐) พ.ศ. ๒๕๖๑

ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๑๓๕ ตอนที่ ๙๗ ก วันที่ ๒๑ พฤศจิกายน ๒๕๖๑

วันเริ่มใช้บังคับ ตั้งแต่วันที่ ๒๒ พฤศจิกายน ๒๕๖๑ เป็นต้นไป

ผู้รักษาการ ประธานศาลปกครองสูงสุด

เหตุผลในการประกาศใช้

โดยที่รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย มาตรา ๑๙๐ บัญญัติให้พระมหากษัตริย์ทรงแต่งตั้งและให้ตุลาการพ้นจากตำแหน่งแต่ในกรณีที่พ้นจากตำแหน่ง เพราะความตายหรือเกษียณอายุ พ้นจากตำแหน่งตามวาระ หรือพ้นจากราชการเพราะถูกลงโทษให้นำความกราบบังคมทูลเพื่อทรงทราบ มาตรา ๑๙๘ บัญญัติให้การบริหารงานบุคคลเกี่ยวกับตุลาการศาลปกครองต้องดำเนินการโดยคณะกรรมการตุลาการศาลปกครองซึ่งประกอบด้วยประธานศาลปกครองสูงสุดเป็นประธาน และกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งเป็นตุลาการในศาลปกครอง และผู้ทรงคุณวุฒิ ซึ่งไม่เป็นหรือเคยเป็นตุลาการ ในศาลปกครองไม่เกินสองคน บรรดาที่ได้รับเลือกจากข้าราชการตุลาการศาลปกครอง ทั้งนี้ ตามที่กฎหมายบัญญัติ และมาตรา ๒๓๑ บัญญัติให้ผู้ตรวจการแผ่นดินอาจเสนอเรื่องต่อศาลปกครองได้เมื่อเห็นว่ามีกรณี กฎ คำสั่ง หรือการกระทำใดของหน่วยงานของรัฐหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐ มี ปัญหาเกี่ยวกับความชอบด้วยรัฐธรรมนูญ หรือกฎหมาย สมควรแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติ จัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง พ.ศ. ๒๕๔๒ ในเรื่องดังกล่าวให้สอดคล้องกับบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย ประกอบกับมาตรา ๑๘๘ วรรคสอง บัญญัติให้ผู้พิพากษาและตุลาการย่อมมีอิสระในการพิจารณาพิพากษาอรรถคดี สมควรกำหนดความคุ้มครองตุลาการในการพิจารณาพิพากษาอรรถคดีซึ่งได้กระทำโดยสุจริต นอกจากนั้น สมควรปรับปรุงการพิจารณาพิพากษาคดีและการบริหารจัดการคดีของศาลปกครองให้ มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น โดยกำหนดให้สามารถยื่นคำฟ้องโดยส่งทางไปรษณีย์ อีเล็กทรอนิกส์ สื่อดิจิทัลอื่นใด หรือโทรสาร เพื่อประโยชน์ในการเข้าถึงกระบวนการยุติธรรมทางปกครองได้โดยง่าย สะดวกรวดเร็วและทั่วถึง รวมทั้งกำหนดกระบวนการพิจารณาโดยวิธีการทางอิเล็กทรอนิกส์หรือระบบการประชุมทางจอภาพ ตลอดจนแก้ไขเพิ่มเติมกระบวนการพิจารณาในการพิจารณาคำขอยกเว้นค่าธรรมเนียมศาล การนั่งพิจารณาคดีในกรณีที่มีความจำเป็นเร่งด่วน และการไม่จัดให้มีการนั่งพิจารณาคดี สำหรับคดีที่อุทธรณ์คำพิพากษาของศาลปกครองชั้นต้น จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

สรุปสาระสำคัญของพระราชบัญญัติ

พระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง (ฉบับที่ ๑๐) พ.ศ. ๒๕๖๑ มีเนื้อหารวม จำนวน ๒๓ มาตรา สาระสำคัญสรุปได้ดังนี้

๑. กำหนดให้ส่งระเบียบของที่ประชุมใหญ่ตุลาการในศาลปกครองสูงสุดให้สภาผู้แทนราษฎร เพื่อให้สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรตรวจสอบ ดังนี้ ระเบียบเกี่ยวกับการฟ้อง การดำเนินกระบวนการพิจารณา การรับฟังพยานหลักฐาน และการพิพากษาคดีปกครองตามมาตรา ๔๔ วิธีการยื่นคำฟ้องตามมาตรา ๔๖ การดำเนินกระบวนการพิจารณาโดยวิธีการทางอิเล็กทรอนิกส์หรือระบบ การประชุมทางจอภาพตามมาตรา ๖๐/๑ การกำหนดมาตรการหรือวิธีการเพื่อบรรเทาทุกข์ชั่วคราว ก่อนการพิพากษาตามมาตรา ๖๖ การกำหนดคดี

หลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขในการขอบังคับคดี ตามคำพิพากษาศาลปกครองชั้นต้นตามมาตรา ๗๐ การบังคับคดีตามคำพิพากษาหรือคำสั่งของศาลปกครอง ตามมาตรา ๗๕/๑ หน้าที่และอำนาจของเจ้าพนักงานบังคับคดีซึ่งศาลปกครองแต่งตั้งตามมาตรา ๗๕/๒ และหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขในการปรับหน่วยงานทางปกครองหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐที่มีได้ปฏิบัติ ตามคำบังคับของศาลปกครองให้ถูกต้องครบถ้วนหรือปฏิบัติล่าช้าเกินสมควรตามมาตรา ๗๕/๔

๒. กำหนดให้การพ้นจากตำแหน่งของตุลาการศาลปกครองเพราะเหตุลาออก ขาดคุณสมบัติหรือมีลักษณะต้องห้าม เป็นบุคคลล้มละลาย เป็นคนไร้ความสามารถหรือเสมือน ไร้ความสามารถ เป็นโรคหรือมีกายหรือจิตใจไม่เหมาะสมที่จะเป็นตุลาการศาลปกครอง ให้นำความกราบบังคมทูลเพื่อทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้พ้นจากตำแหน่ง และกรณีการพ้นจากตำแหน่ง เพราะความตาย มีอายุครบ ๖๕ ปีบริบูรณ์ เว้นแต่จะผ่านการประเมินสมรรถภาพให้ดำรงตำแหน่งต่อไป ถูกสั่งให้ออกจากราชการ และถูกไล่ออก ให้นำความกราบบังคมทูลเพื่อทรงทราบ*

๓. กำหนดเหตุแห่งการพ้นจากตำแหน่งของตุลาการศาลปกครองที่มีสิทธิได้รับ บำเหน็จบำนาญ หรือบำเหน็จบำนาญทดแทน ตามกฎหมายว่าด้วยบำเหน็จบำนาญข้าราชการหรือ กฎหมายว่าด้วยกองทุนบำเหน็จบำนาญข้าราชการ

๔. กำหนดกรณีการพิจารณาให้ข้าราชการตุลาการศาลปกครองพ้นจากตำแหน่งที่ ต้องมีการแต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวนเพื่อทำการสอบสวน

๕. กำหนดคุณสมบัติของตุลาการศาลปกครองซึ่งพ้นจากตำแหน่งที่อาจได้รับ การคัดเลือกให้กลับเข้ารับราชการเป็นตุลาการศาลปกครอง และกำหนดคุณสมบัติของตุลาการ ศาลปกครองซึ่งโอนไปดำรงตำแหน่งเลขาธิการสำนักงานศาลปกครองที่สามารถโอนกลับเข้าดำรงตำแหน่ง ตุลาการศาลปกครอง

๖. กำหนดองค์ประกอบของคณะกรรมการศาลปกครอง หรือ “ก.ศป.” ประกอบด้วย ประธานศาลปกครองสูงสุดเป็นประธานกรรมการ กรรมการตุลาการศาลปกครอง ผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งเป็นตุลาการศาลปกครองจำนวน ๑๐ คน และกรรมการตุลาการศาลปกครองผู้ทรงคุณวุฒิ ซึ่งไม่เป็นหรือเคยเป็นตุลาการในศาลปกครองจำนวน ๒ คน

๗. กำหนดลักษณะต้องห้ามของกรรมการตุลาการศาลปกครองผู้ทรงคุณวุฒิ โดยจะดำรงตำแหน่งกรรมการบริหารศาลปกครองผู้ทรงคุณวุฒิหรือกรรมการข้าราชการฝ่ายศาลปกครอง ผู้ทรงคุณวุฒิในเวลาเดียวกันมิได้

๘. กำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการเลือกกรรมการตุลาการศาลปกครองผู้ทรงคุณวุฒิ โดยกำหนดให้ประธานศาลปกครองสูงสุดประกาศรับสมัครบุคคลเข้ารับการเลือก และให้คณะกรรมการ ดำเนินการเลือก มีหน้าที่ตรวจสอบคุณสมบัติและลักษณะต้องห้ามของผู้สมัคร

๙. กำหนดระยะเวลาการเลือกกรรมการตุลาการศาลปกครองผู้ทรงคุณวุฒิ ขึ้นใหม่ในกรณีที่กรรมการตุลาการศาลปกครองผู้ทรงคุณวุฒิจะครบวาระ และกำหนดระยะเวลาการเลือกซ่อมในกรณีที่ตำแหน่งกรรมการตุลาการ ศาลปกครองผู้ทรงคุณวุฒิว่างลงก่อนครบวาระ โดยให้อยู่ในตำแหน่งเท่ากับวาระที่เหลือของผู้ซึ่งตนแทน

๑๐. กำหนดให้ ก.ศป. เป็นผู้วินิจฉัยชี้ขาดในกรณีที่มีปัญหาเกี่ยวกับการพ้นจาก ตำแหน่งของกรรมการตุลาการศาลปกครองผู้ทรงคุณวุฒินอกจากการพ้นจากตำแหน่งตามวาระ

๑๑. กำหนดอำนาจในการออกกระเปียบหรือประกาศของ ก.ศป. เกี่ยวกับการบริหารงานบุคคลของข้าราชการตุลาการศาลปกครองและการอื่น ๆ ที่อยู่ในอำนาจหน้าที่ และกำหนดเกี่ยวกับการประชุม

ของ ก.ศป. ในการพิจารณา เรื่องเร่งด่วน ในกรณีที่ไม่มีกรรมการตุลาการศาลปกครองผู้ทรงคุณวุฒิ หรือมีแต่ไม่ครบจำนวน

๑๒. กำหนดหลักเกณฑ์เกี่ยวกับการเสนอเรื่องพร้อมความเห็นต่อศาลปกครองของผู้ตรวจการแผ่นดิน ในกรณีที่ผู้ตรวจการแผ่นดินเห็นว่ากฎ คำสั่ง หรือการกระทำอื่นใดของหน่วยงานของรัฐ หรือเจ้าหน้าที่ของรัฐ ตามกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยผู้ตรวจการแผ่นดินมีปัญหาเกี่ยวกับ ความชอบด้วยรัฐธรรมนูญหรือกฎหมาย

๑๓. กำหนดหลักเกณฑ์เกี่ยวกับการขอยกเว้นค่าธรรมเนียมศาล ในกรณีที่คู่กรณี ยื่นคำขอต่อศาล โดยอ้างว่า ไม่มีทรัพย์สินเพียงพอที่จะเสียค่าธรรมเนียมศาล หรือโดยสถานะของผู้ขอ ถ้าไม่ได้รับยกเว้นค่าธรรมเนียมศาลจะได้รับความเดือดร้อนเกินสมควร โดยกำหนดให้ศาลอาจแสวงหา ข้อเท็จจริงโดยการไต่สวน หรือโดยวิธีอื่นได้

๑๔. กำหนดวิธีการในการยื่นคำฟ้อง โดยให้ยื่นต่อพนักงานเจ้าหน้าที่ของ ศาลปกครอง หรือส่งทางไปรษณีย์ลงทะเบียน หรืออาจส่งทางไปรษณีย์อิเล็กทรอนิกส์ สื่อดิจิทัลอื่นใด หรือโทรสาร และการนับอายุความในกรณีดังกล่าว

๑๕. กำหนดระยะเวลาการส่งสรุปข้อเท็จจริงของตุลาการเจ้าของสำนวน ให้คู่กรณีทราบ ในกรณีที่กฎหมายกำหนดระยะเวลาให้ศาลพิจารณาพิพากษาคดีหรือโดยลักษณะแห่งคดี มีความจำเป็นที่ศาลจะต้องพิจารณาพิพากษาคดีเป็นการเร่งด่วน

๑๖. กำหนดกรณีที่ต้องคัดณะพิจารณาพิพากษาในศาลปกครองสูงสุดอาจไม่จัดให้มีการนั่งพิจารณาคดีสำหรับคดีอุทธรณ์คำพิพากษาของศาลปกครองชั้นต้นได้ หากองค์คณะเห็นว่า คดีดังกล่าวมีข้อเท็จจริงหรือข้อกฎหมายที่ไม่ยุ่งยากซับซ้อน หรือเห็นว่าการไม่จัดให้มีการพิจารณาคดี จะไม่ทำให้เสียความยุติธรรม แต่หากคู่กรณีประสงค์จะให้ศาลจัดให้มีการนั่งพิจารณาคดี ให้แจ้งให้ศาลทราบ และให้องค์คณะจัดให้มีการนั่งพิจารณาคดีต่อไป

๑๗. กำหนดให้ศาลอาจมีคำสั่งให้ดำเนินกระบวนการพิจารณาโดยวิธีการ ทางอิเล็กทรอนิกส์หรือระบบการประชุมทางจอภาพได้ โดยให้ถือเป็นการดำเนินกระบวนการพิจารณา ในห้องพิจารณาของศาล และเป็นการกระทำต่อหน้าศาล

๑๘. กำหนดระยะเวลาให้ประธานศาลปกครองสูงสุดดำเนินการให้มีการเลือกกรรมการ ตุลาการ ศาลปกครองผู้ทรงคุณวุฒิให้แล้วเสร็จภายใน ๑๒๐ วันนับแต่วันที่พระราชบัญญัตินี้ ใช้บังคับ และกำหนดบทบัญญัติเพื่อรองรับให้กรรมการตุลาการศาลปกครองผู้ทรงคุณวุฒิที่เป็นตุลาการ ศาลปกครองตามมาตรา ๓๕ วรรคหนึ่ง (๒) (ก) และ (ข) ซึ่งพ้นจากตำแหน่งตามวาระแต่ต้องทำหน้าที่ไปพลางก่อนตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย คงทำหน้าที่ต่อไป และให้กรรมการตุลาการศาลปกครองผู้ทรงคุณวุฒิที่ไม่เป็นตุลาการ ศาลปกครองตามมาตรา ๓๕ วรรคหนึ่ง (๓) (ก) และ (ข) พ้นจากตำแหน่ง แต่ให้ทำหน้าที่ไปพลางก่อน ทั้งนี้ จนกว่าจะมีการประกาศผลการเลือกกรรมการตุลาการ ศาลปกครองผู้ทรงคุณวุฒิตามมาตรา ๓๕ วรรคหนึ่ง (๒) หรือ (๓) ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัตินี้ แล้วแต่กรณี

๑๑. [พระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง \(ฉบับที่ ๑๑\) พ.ศ. ๒๕๖๑](#)

ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๑๓๕ ตอนที่ ๑๑๒ ก วันที่ ๒๘ ธันวาคม ๒๕๖๑

วันเริ่มใช้บังคับ ตั้งแต่วันที่ ๒๘ ธันวาคม ๒๕๖๑ เป็นต้นไป

ผู้รักษาการ ประธานศาลปกครองสูงสุด

เหตุผลในการประกาศใช้

โดยที่เป็นการสมควรแก้ไขเพิ่มเติมบัญชีอัตราเงินเดือนและเงินประจำตำแหน่ง ตุลาการศาลปกครอง เพื่อให้เหมาะสมกับภาวะเศรษฐกิจและค่าครองชีพที่เพิ่มสูงขึ้น โดยกำหนด ให้ถือว่าเงินเพิ่มค่าครองชีพชั่วคราวตามภาวะเศรษฐกิจตามระเบียบ ก.ศป. ว่าด้วยการจ่ายเงินเพิ่มค่าครองชีพชั่วคราวตุลาการศาลปกครอง พ.ศ. ๒๕๕๗ ซึ่งตุลาการศาลปกครองได้รับไปแล้วตั้งแต่วันที่ ๑ ธันวาคม ๒๕๕๗ เป็นต้นมาจนถึงวันก่อนที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับเป็นส่วนหนึ่งของ เงินเดือนและเงินประจำตำแหน่งที่ได้รับการปรับเพิ่มตามบัญชีอัตราเงินเดือนและเงินประจำ ตำแหน่งตุลาการศาลปกครอง และให้การได้รับเงินเพิ่มค่าครองชีพชั่วคราวในกรณีนั้นสิ้นสุดลง ในวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

สรุปสาระสำคัญของพระราชบัญญัติ

ร่างพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง (ฉบับที่ ๑๑) พ.ศ. ๒๕๖๑ สาระสำคัญสรุปได้ดังนี้

๑. กำหนดบัญชีอัตราเงินเดือนและเงินประจำตำแหน่งของตุลาการศาลปกครอง โดยกำหนดให้รองประธานศาลปกครองสูงสุด ตุลาการหัวหน้าคณะศาลปกครองสูงสุด ตุลาการ ศาลปกครองสูงสุด และอธิบดีศาลปกครองชั้นต้นได้รับเงินเดือน ชั้น ๓ ขั้นสูงสุด (มาตรา ๓ แก้ไขเพิ่มเติมมาตรา ๓๐ วรรคหนึ่ง และวรรคสอง)

๒. กำหนดให้ยกเลิกบัญชีอัตราเงินเดือนและเงินประจำตำแหน่งตุลาการ ศาลปกครองโดยให้ใช้บัญชีอัตราเงินเดือนและเงินประจำตำแหน่งตุลาการศาลปกครอง ท้ายพระราชบัญญัตินี้แทน ทั้งนี้ตั้งแต่วันที่ ๑ ธันวาคม พ.ศ. ๒๕๕๗ เป็นต้นไป (มาตรา ๔)

๓. กำหนดให้ถือว่าเงินเพิ่มค่าครองชีพชั่วคราวตามภาวะเศรษฐกิจตามระเบียบ ก.ศป. ว่าด้วยการจ่ายเงินเพิ่มค่าครองชีพชั่วคราวตุลาการศาลปกครอง พ.ศ. ๒๕๕๗ เป็นส่วนหนึ่ง ของเงินเดือนและเงินประจำตำแหน่งที่ได้รับการปรับเพิ่ม (มาตรา ๕)

๔. กำหนดบัญชีอัตราเงินเดือนและเงินประจำตำแหน่งตุลาการศาลปกครอง

๑๒. พระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง (ฉบับที่ ๑๒) พ.ศ. ๒๕๖๒

ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๑๓๖ ตอนที่ ๕๖ ก วันที่ ๓๐ เมษายน ๒๕๖๒

วันเริ่มใช้บังคับ ตั้งแต่วันที่ ๑ มีนาคม ๒๕๖๒ เป็นต้นไป

ผู้รักษาการ ประธานศาลปกครองสูงสุด

เหตุผลในการประกาศใช้

โดยที่การไกล่เกลี่ยข้อพิพาทเป็นกระบวนการหนึ่งซึ่งช่วยให้การบริหารจัดการคดี มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น เนื่องจากเป็นการเปิดโอกาสและส่งเสริมให้คู่กรณีมีทางเลือกในการระงับข้อพิพาททางปกครองได้อีกทางหนึ่ง สมควรเพิ่มบทบัญญัติให้ศาลปกครองมีอำนาจไกล่เกลี่ยข้อพิพาทในคดีปกครองภายใต้หลักความชอบด้วยกฎหมาย เพื่อให้ข้อพิพาททางปกครองยุติลงได้อย่างรวดเร็วยิ่งขึ้นด้วยความสมัครใจของคู่กรณีและรักษาไว้ซึ่งสัมพันธที่ีระหว่งกัน ตลอดจนส่งเสริมให้การบริหารจัดการคดีของศาลปกครอง มีประสิทธิภาพและประสิทธิผลเพิ่มขึ้น จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

สรุปสาระสำคัญของพระราชบัญญัติ

พระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง (ฉบับที่ ๑๒) พ.ศ. ๒๕๖๒ มีบทบัญญัติทั้งสิ้น ๓ มาตรา สาระสำคัญเป็นการเพิ่มความส่วนที่ ๒/๑ การไกล่เกลี่ยข้อพิพาท เป็น มาตรา ๖๖/๑ มาตรา ๖๖/๒ มาตรา ๖๖/๓ มาตรา ๖๖/๔ มาตรา ๖๖/๕ มาตรา ๖๖/๖ มาตรา ๖๖/๗ มาตรา ๖๖/๘ มาตรา ๖๖/๙ มาตรา ๖๖/๑๐ มาตรา ๖๖/๑๑ และมาตรา ๖๖/๑๒ ของหมวด ๔ วิธีพิจารณาคดีปกครองแห่งพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง พ.ศ. ๒๕๔๒ สรุปได้ ดังนี้

๑. มาตรา ๖๖/๑ ให้ศาลปกครองชั้นต้นมีอำนาจไกล่เกลี่ยข้อพิพาทในคดีที่อยู่ในอำนาจพิจารณาพิพากษาของศาลปกครองชั้นต้นและศาลปกครองสูงสุด มีอำนาจไกล่เกลี่ยข้อพิพาทในคดีที่อยู่ในอำนาจพิจารณาพิพากษาของศาลปกครองสูงสุดซึ่งฟ้องเป็นครั้งแรกต่อศาลปกครองสูงสุด หลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขในการไกล่เกลี่ยข้อพิพาทให้เป็นไปตามที่กำหนดในระเบียบของที่ประชุมใหญ่ตุลาการในศาลปกครองสูงสุด

๒. มาตรา ๖๖/๒ ศาลปกครองมีอำนาจไกล่เกลี่ยข้อพิพาทในคดีที่อยู่ในอำนาจพิจารณาพิพากษาของศาลปกครอง ดังต่อไปนี้ (๑) คดีพิพาทเกี่ยวกับหน่วยงานทางปกครองหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐละเลยต่อหน้าที่ตามที่กฎหมาย (๒) คดีพิพาทเกี่ยวกับการกระทำละเมิดหรือความรับผิดอย่างอื่นของหน่วยงานทางปกครองหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐ (๓) คดีพิพาทเกี่ยวกับสัญญาทางปกครอง (๔) คดีพิพาทอื่นตามที่กำหนดในระเบียบของที่ประชุมใหญ่ตุลาการในศาลปกครองสูงสุดในกรณีที่การไกล่เกลี่ยข้อพิพาทตามวรรคหนึ่งเป็นการไกล่เกลี่ยข้อพิพาทที่เกี่ยวกับเงินหรือทรัพย์สิน

๓. มาตรา ๖๖/๓ ห้ามมิให้มีการไกล่เกลี่ยข้อพิพาทในกรณีที่มีลักษณะ ดังต่อไปนี้

(๑) การไกล่เกลี่ยข้อพิพาทที่เป็นการฝ่าฝืนหรือต้องห้ามชัดแจ้งโดยกฎหมาย

(๒) การไกล่เกลี่ยข้อพิพาทที่เกี่ยวกับความสงบเรียบร้อยหรือศีลธรรมอันดีของประชาชน

(๓) การไกล่เกลี่ยข้อพิพาทที่มีผลกระทบต่อสถานะของบุคคลหรือมีผลกระทบในทางเสียหาย

ต่อประโยชน์สาธารณะ

(๔) การไกล่เกลี่ยข้อพิพาทที่มีผลกระทบต่อการบังคับใช้กฎหมาย

(๕) การไกล่เกลี่ยข้อพิพาทที่อยู่นอกเหนือสิทธิ อำนาจหน้าที่ หรือความสามารถของคู่กรณี

(๖) การไกล่เกลี่ยข้อพิพาทที่เกี่ยวกับคำวินิจฉัยของคณะกรรมการวินิจฉัยข้อพิพาท ตามมาตรา ๑๑ (๑)

(๗) การไกล่เกลี่ยข้อพิพาทที่เกี่ยวกับคำวินิจฉัยของคณะกรรมการวินิจฉัยข้อพิพาทที่กฎหมาย

กำหนดให้ฟ้องคดีต่อศาลปกครองสูงสุด

(๘) การไกล่เกลี่ยข้อพิพาทที่มีลักษณะอื่นตามที่กำหนดในระเบียบของที่ประชุมใหญ่ตุลาการ

ในศาลปกครองสูงสุด

๔. มาตรา ๖๖/๔ ในเวลาใด ๆ นับแต่มีการฟ้องคดีต่อศาลปกครองจนถึงวันสิ้นสุดการแสวงหาข้อเท็จจริง คู่กรณีอาจร่วมกันยื่นคำขอต่อศาลเพื่อให้ มีการไกล่เกลี่ยข้อพิพาท หรือคู่กรณีฝ่ายใดฝ่ายหนึ่งอาจยื่นคำขอและคู่กรณีฝ่ายอื่นตกลงให้ มีการไกล่เกลี่ยข้อพิพาท ในกรณีเช่นนี้ถ้าองค์คณะพิจารณาพิพากษาเห็นสมควรและประธานศาลปกครองสูงสุดหรืออธิบดีศาลปกครองชั้นต้นแล้วแต่กรณี เห็นชอบให้ศาลดำเนินการไกล่เกลี่ยข้อพิพาทระหว่างคู่กรณีนั้นได้ สำหรับคู่กรณีที่ไม่ได้ตกลงให้มีการไกล่เกลี่ยข้อพิพาทศาลอาจดำเนินการสอบสวนพิจารณาต่อไปก็ได้ เมื่อองค์คณะพิจารณาพิพากษาเห็นสมควรให้มีการไกล่เกลี่ยข้อพิพาทและคู่กรณียินยอมให้นำความในวรรคหนึ่งมาใช้บังคับโดยอนุโลม ให้ประธานศาลปกครองสูงสุดหรืออธิบดีศาลปกครองชั้นต้นแล้วแต่กรณี แต่งตั้งตุลาการศาลปกครองซึ่งไม่มีหน้าที่ รับผิดชอบคดีในสำนวนคดีนั้น

ปฏิบัติหน้าที่เป็นผู้ไกล่เกลี่ยข้อพิพาทโดยคำนึงถึงความรู้ความเชี่ยวชาญและความเหมาะสมของตุลาการศาลปกครองผู้นั้น

๕. มาตรา ๖๖/๕ การไกล่เกลี่ยข้อพิพาทต้องดำเนินการให้เสร็จโดยเร็วภายในระยะเวลาที่ตุลาการศาลปกครองผู้ไกล่เกลี่ยข้อพิพาทกำหนด โดยต้องไม่ทำให้การพิจารณาพิพากษาคดีนั้นล่าช้าออกไปโดยไม่สมควร

๖. มาตรา ๖๖/๖ ตุลาการศาลปกครองผู้ไกล่เกลี่ยข้อพิพาทต้องวางตนเป็นกลาง และปราศจากอคติในการปฏิบัติหน้าที่ให้นำความในมาตรา ๖๓ มาใช้ บังคับแก่การคัดค้านและการถอนตัวของตุลาการศาลปกครอง ผู้ไกล่เกลี่ยข้อพิพาทโดยอนุโลม

๗. มาตรา ๖๖ / ๗ แนวทาง ความเห็นชอบ คำสั่ง หรือการดำเนินการใด บรรดาซึ่งกระทำลงในการไกล่เกลี่ยข้อพิพาทโดยประธานศาลปกครองสูงสุด อธิบดีศาลปกครองชั้นต้น ตุลาการศาลปกครองผู้ไกล่เกลี่ยข้อพิพาท องค์คณะพิจารณาพิพากษา หรือตุลาการเจ้าของสำนวนที่เกี่ยวกับการไกล่เกลี่ยข้อพิพาท ไม่อาจอุทธรณ์ได้

๘. มาตรา ๖๖ / ๘ ห้ามมิให้ คู่กรณี ที่เข้าร่วมในการไกล่เกลี่ยข้อพิพาท ตุลาการศาลปกครองผู้ไกล่เกลี่ยข้อพิพาท ผู้ที่เกี่ยวข้องในการดำเนินการไกล่เกลี่ยข้อพิพาท หรือบุคคลอื่นใดนำเรื่องดังต่อไปนี้ไปเปิดเผยหรืออ้างอิง หรือนำสืบเป็นพยานหลักฐานในกระบวนการพิจารณาคดีของศาลหรือเพื่อดำเนินการอื่นใดไม่ว่าจะด้วยวิธีการใด ๆ

(๑) ความประสงค์หรือความยินยอมของคู่กรณีในการขอเข้าร่วมในการไกล่เกลี่ยข้อพิพาท

(๒) ความเห็นหรือข้อเสนอแนะเกี่ยวกับแนวทางหรือวิธีการในการระงับข้อพิพาทของคู่กรณีในการไกล่เกลี่ยข้อพิพาท

(๓) การยอมรับหรือข้อความที่กระทำโดยคู่กรณีในการไกล่เกลี่ยข้อพิพาท

(๔) ข้อเท็จจริงที่คู่กรณีนำมาใช้ในการไกล่เกลี่ยข้อพิพาท

(๕) เอกสารที่จัดทำขึ้นโดยมีวัตถุประสงค์เพื่อใช้ในการไกล่เกลี่ยข้อพิพาท ข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับการไกล่เกลี่ยข้อพิพาทอื่นนอกจากข้อมูลตามวรรคหนึ่ง อาจเปิดเผยหรืออ้างอิงได้ตามที่กำหนดในระเบียบของที่ประชุมใหญ่ตุลาการในศาลปกครองสูงสุด

๙. มาตรา ๖๖/๑๑ ห้ามมิให้อุทธรณ์คำพิพากษาของศาลปกครองชั้นต้นซึ่งพิพากษาตามการไกล่เกลี่ย ข้อพิพาทในประเด็นแห่งคดีที่เสร็จสิ้นไปไม่ว่าทั้งหมดหรือบางส่วนตามมาตรา ๖๖ /๑๐ เว้นแต่ในเหตุดังต่อไปนี้

(๑) เมื่อมีข้อกล่าวอ้างว่าคู่กรณีฝ่ายใดฝ่ายหนึ่งฉ้อฉล

(๒) เมื่อคำพิพากษานั้นถูกกล่าวอ้างว่าเป็นการละเมิดต่อบทบัญญัติแห่งกฎหมายอันเกี่ยวกับความสงบเรียบร้อยหรือศีลธรรมอันดีของประชาชน

(๓) เมื่อคำพิพากษานั้นถูกกล่าวอ้างว่ามีได้เป็นไปตามข้อตกลงในการไกล่เกลี่ยข้อพิพาท การอุทธรณ์คำพิพากษาของการไกล่เกลี่ยข้อพิพาท ให้ยื่นต่อศาลที่มีคำพิพากษาภายในกำหนดสามสิบวันนับแต่วันที่ได้มี คำพิพากษา

๑๐. มาตรา ๖๖/๑๒ ระเบียบของที่ประชุมใหญ่ตุลาการในศาลปกครองสูงสุดที่ออกตามความในส่วนนี้ให้ดำเนินการตามมาตรา ๖ ด้วย”

นางสาววรรณัช สว่างแจ้ง / จัดทำ